2021/45. HÉT

NAK PIACI
ÉS ÁRINFORMÁCIÓK

A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA PIACFIGYELŐ HÍRSZOLGÁLATA

Növénytermesztés

NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA

Agrárközgazdasági Intézet

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Tagunk!

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) legfontosabb feladata, hogy hasznos és értékteremtő szolgáltatásokkal segítse tagjait. Ezek egyike piacfigyelő hírszolgálatunk, a NAK Piaci és Árinformációk.

Heti rendszerességgel frissülő összeállításunk célja, hogy hozzájáruljunk tagjaink magas színvonalú, naprakész informáltságához és ezen keresztül megalapozott üzleti döntéseihez. Kiadványunkban ágazatonként rendszerezve nyújtjuk át Önnek az adott hétre vonatkozó legfrissebb piaci és szakmai információkat – külön a növénytermesztési és az állattenyésztési szektorra.

Felhívom figyelmét, hogy a korábban megjelent összeállítások is folyamatosan elérhetők a NAK honlapján található archívumban.

Őszintén remélem, hogy kiadványunkkal hasznos segítséget tudunk Önnek nyújtani munkájához, vállalkozása sikerességéhez. Visszajelzéseit, javaslatait szívesen fogadjuk a piac@nak.hu e-mail címre.

Üdvözlettel:
Győrffy Balázs

TARTALOMJEGYZÉK

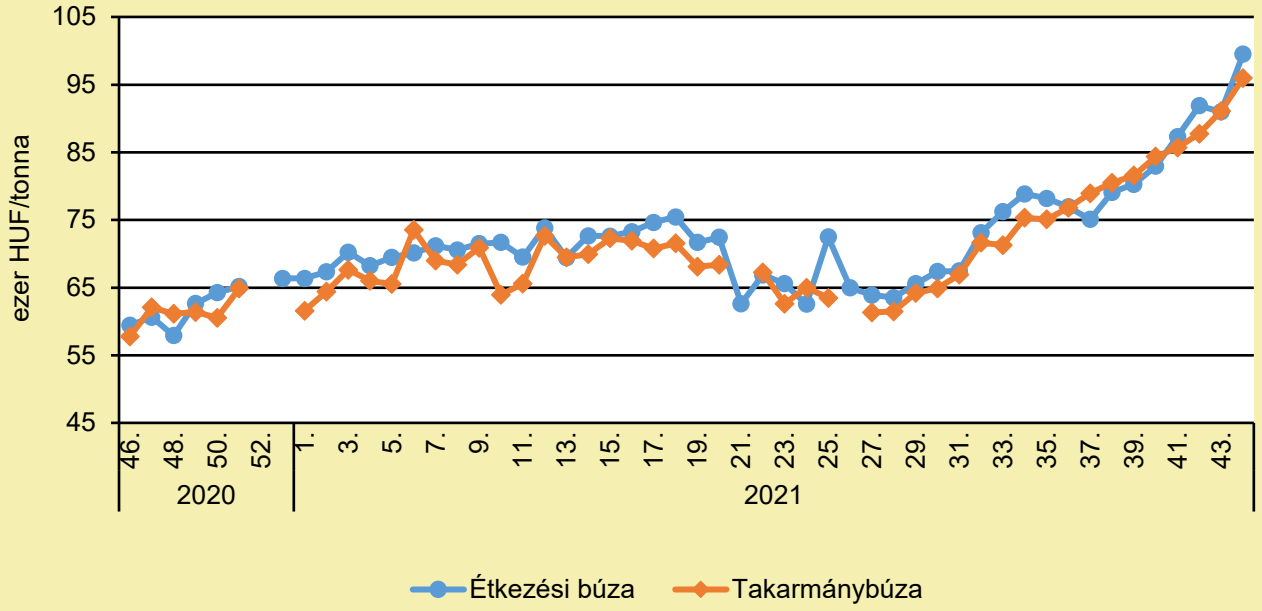
RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE 4
BÚZA 5
KUKORICA 9
EGYÉB GABONAFÉLÉK 14
NAPRAFORGÓMAG 16
REPCEMAG 18
SZÓJA 21
BURGONYA 23
GYÜMÖLCS 24
ZÖLDSÉG 26
BOR 28
ERDŐGAZDÁLKODÁS 32
TERMŐFÖLD ÉS VÍZGAZDÁLKODÁS 33
TÁPANYAGELLÁTÁS 35
VETŐMAG 37
NÖVÉNYVÉDELEM 40
AGROTECHNIKA 42
MALOM- ÉS SÜTŐIPAR 44
TAKARMÁNYIPAR 45
CUKORIPAR 46
ITALGYÁRTÁS 47
AGRÁRÁGAZAT ÁLTALÁBAN 48
ÉLELMISZERIPAR ÁLTALÁBAN 52
ÉLELMISZER-KERESKEDELEM 53

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

AKI	Agrárközgazdasági Intézet
AKI PÁIR	Agrárközgazdasági Intézet Piaci Árinformációs Rendszer
BÉT	Budapesti Értéktőzsde
CME/CBOT	Chicago Mercantile Exchange, Chicago Board of Trade (*Chicagói Árutőzsde*)
EU	European Union (*Európai Unió*)
AM	Agrárminisztérium
FN-bor	Földrajzi jelzés nélküli bor
FOB	Free on board (*költségmentesen a hajó fedélzetére*)
HNT	Hegyközségek Nemzeti Tanácsa
IGC	International Grains Council (*Nemzetközi Gabonatanács*)
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
LIFFE	London International Financial Futures and Options Exchange (*Londoni Nemzetközi Határidős és Opciós Tőzsde*)
Euronext/MATIF	Marché à terme d'Instruments Financiers (*Párizsi Árutőzsde*)
MNB	Magyar Nemzeti Bank
MTI	Magyar Távirati Iroda
OEM-bor	Oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel ellátott bor
OFJ-bor	Oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott bor
USDA	United States Department of Agriculture (*az Amerikai Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma*)
WUWM	World Union of Wholesale Markets (*a Világ Nagybani Piacainak Szövetsége*)

BÚZA

Az étkezési búza és a takarmánybúza termelői ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

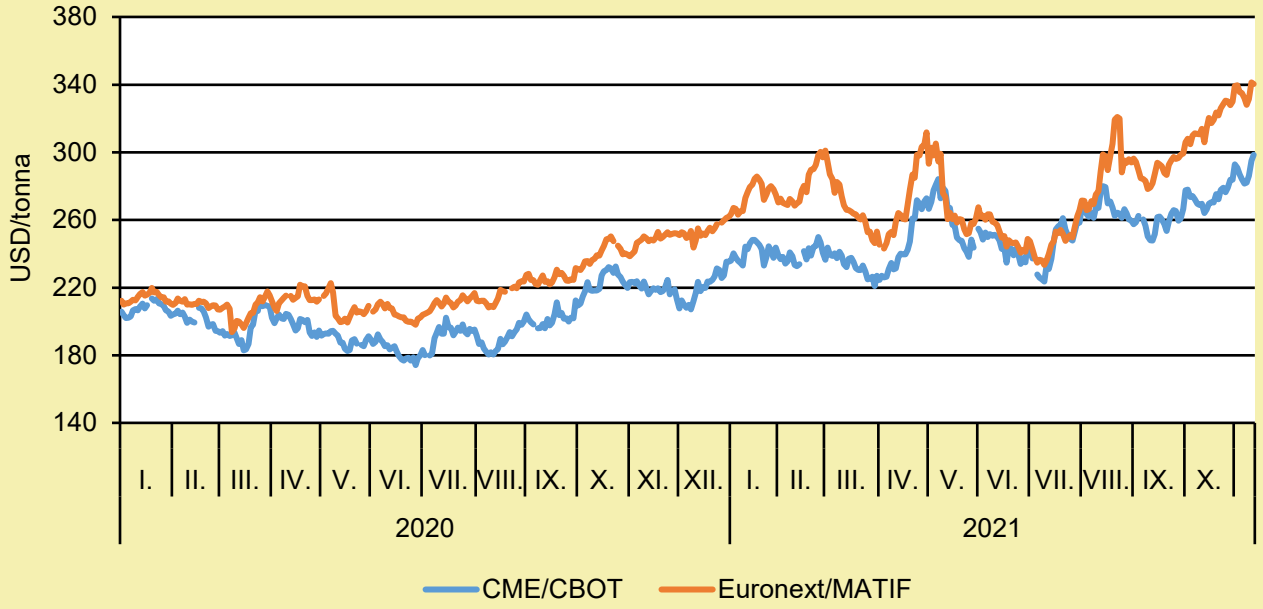
A búza termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Étkezési búza	64 093	91 007	99 505	155,3	109,3
Takarmánybúza	62 466	91 091	95 992	153,7	105,4

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

BÚZA

A malmi búza legközelebbi határidőre szóló jegyzése a chicagói és a párizsi árutőzsdén (2020–2021)

Forrás: CME/CBOT, Euronext/MATIF

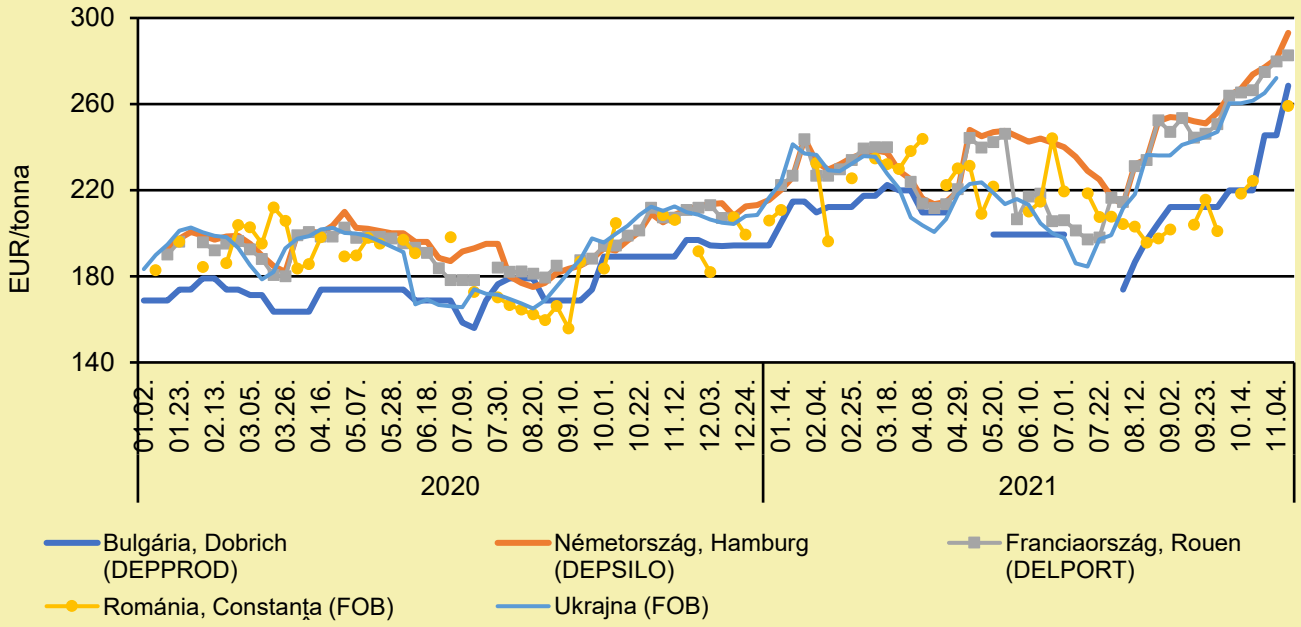
A malmi búza legközelebbi határidőre szóló jegyzésének változása a chicagói és a párizsi árutőzsdén (USD/tonna)

	2020. 11. 11.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.	2021. 11. 11./ 2020. 11. 11. (százalék)	2021. 11. 11./ 2021. 11. 04. (százalék)
CME/CBOT	220	284	299	135,9	105,0
Euronext/MATIF	249	335	340	136,6	101,6

Forrás: CME/CBOT, Euronext/MATIF

BÚZA

A malmi búza nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: Európai Bizottság, IGC

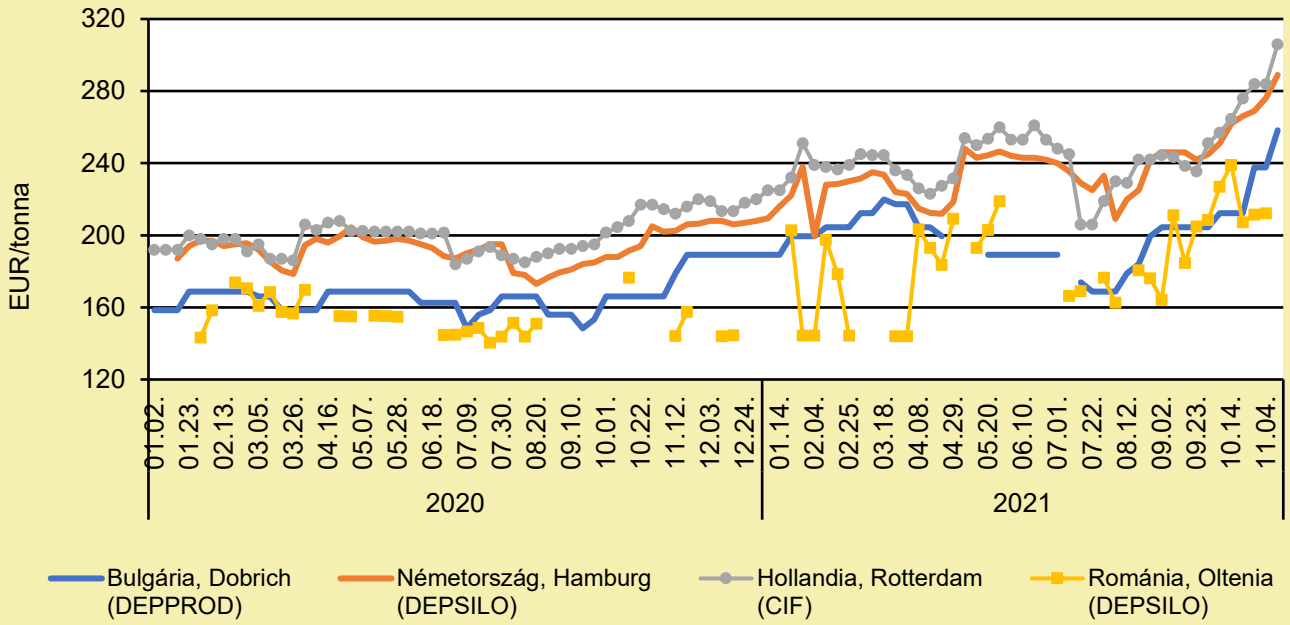
A malmi búza nemzetközi ára (EUR/tonna)

	2021. 10. 14.	2021. 10. 21.	2021. 10. 28.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.
Bulgária, Dobrich (DEPPROD)	220	220	245	245	268
Németország, Hamburg (DEPSILO)	267	274	277	281	293
Franciaország, Rouen (DELPORT)	265	266	275	280	282
Románia, Constanța (FOB)	218	224	–	–	259
Ukrajna (FOB)	260	262	265	272	–

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva; DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva; DELPORT – a kikötőbe szállítva; FOB – költségmentesen a hajó fedélzetére, megjelölt elhajózási kikötő.
Forrás: Európai Bizottság, IGC

BÚZA

A takarmánybúza nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: Európai Bizottság

A takarmánybúza nemzetközi ára (EUR/tonna)

	2021. 10. 14.	2021. 10. 21.	2021. 10. 28.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.
Bulgária, Dobrich (DEPPROD)	212	212	238	238	258
Németország, Hamburg (DEPSILO)	262	266	269	276	289
Hollandia, Rotterdam (CIF)	265	276	284	284	306
Románia, Oltenia (DEPSILO)	239	207	212	212	–

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva; DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva; CIF – költség, biztosítás és fuvardíj (megnevezett rendeltetési kikötő).
Forrás: Európai Bizottság

KUKORICA

MEGÉRI KUKORICÁT TERMESZTENI?
(agroforum.hu, november 6.)

Ukrajnában a gabonasilók üzemeltetői szerint a gázárak háromszorosára emelkedtek a szezon kezdete óta. A betakarítás után a kukoricát szárítani kell a későbbi, silókban történő hosszú távú tároláshoz. „Ki lehet jelenteni, hogy a magas gázárak hátráltatták a betakarítást, mivel a gazdálkodók megvárták, hogy a szántóföldeken száradjon ki jobban a termény, ugyanis a természetes gabonaszárítás minden 1 százalékos szintje tonnánként 4-6 dollár megtakarítást jelent" – közölte egy ukrán kereskedő. Ukrajna kukoricaterületének mintegy 44 százalékát takarították be november 1-ig, ami 15,6 millió tonnát jelent, szemben a tavalyi év azonos időpontjáig elért 70 százalékos aránnyal. A korlátozott gabonakínálat és a megnövekedett logisztikai költségek a helyi kukorica árának 8-10 dolláros tonnánkénti emelkedéséhez vezettek, jegyezték meg a kereskedők. Hozzáfűzték azt is, hogy tonnánként 15-25 dollárral növekedett a kikötőkbe történő gabonaszállítás költsége. Az árak jelenleg tonnánként 40 és 55 dollár között mozognak a kikötőtől függően. A kereskedők szerint a kukorica exportárai stabilak maradnak, a többletköltségeket pedig a gazdálkodók viselik, ami csökkenti a kukorica jövedelmezőségét, és arra kényszeríti a termelőket, hogy fontolóra vegyék a vetésterület jövő évi csökkentését. Ukrajnában az idén rekord-kukoricatermést, több mint 37 millió tonnát takarítanak be, az export pedig eléri a 31-32 millió tonnát.

A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSSAL LESZ AZ ÉLELMISZERNÖVÉNYEKRE AZ ÉVTIZED VÉGÉRE
(origo.hu, november 8.)

A kukorica a világon az egyik legelterjedtebb haszonnövény, de 2030-ra majdnem a negyedével csökkenhet a hozama, ha a globális felmelegedés a jelenlegi ütemben halad. Ez a lehangoló konklúzió egy nemrégiben a NASA tudósai által közreadott tanulmányból származik, amelyhez fejlett számítógépes modellezést alkalmaztak, hogy megvizsgálják a várható hőmérséklet-emelkedést, az esőzés mintázatait, valamint a növekvő üvegházgáz-koncentrációt az atmoszférában. A modellek azt mutatták, hogy sok trópusi régió, amelyek jelenleg a kukoricatermelésre támaszkodnak, túl forróvá válhat a termesztéshez. „Nem számítottunk rá, hogy ilyen alapvető elmozdulást észlelünk a kukorica hozamában a korábbi, 2014-ben végzett klíma- és gabonamodellekhez képest. A jelenlegi termelés 20 százalékos csökkenésének súlyos következményei lehetnek világszerte" – nyilatkozta Jonas Jagermeyr, a NASA tudósa, a tanulmány vezető szerzője. Az USA, Kína és Brazília jelenleg a világ legnagyobb kukoricatermelője, de a kukorica Közép-Ázsia, Nyugat-Afrika és Közép-Amerika sok részén szintén fontos terménynek számít. Ezekben a régiókban az elkövetkező évtizedben kivétel nélkül csökkenhet a hozam. A tanulmány azt is megállapította, hogy a búza – amely a második legfontosabb emberi fogyasztásra termesztett növény (az első a rizs) – jobban boldogulhat egy új, melegebb világban. Hozama 17 százalékkal megugorhat 2030-ra. A kutatók két modellt alkalmaztak, hogy szimulálják a kukorica viselkedését. Először azt modellezték, hogy a Föld klímája hogyan fog reagálni a különböző lehetséges üvegházgáz-forgatókönyvekre egészen 2100-ig. A hőmérséklet-változásokra és az esőzésekre fókuszáltak, továbbá a szén-dioxid talajkoncentrációjára is, ami hatással lehet a fotoszintézisre, így a növények fejlődésére. Mivel a modellek a vizsgált haszonnövények reakcióját hosszú időszakon át szimulálták, a tudósok azt mondják, világosan meg tudják különböztetni a klímaváltozás hatásait az időjárás okozta normál hozambeli variabilitástól.

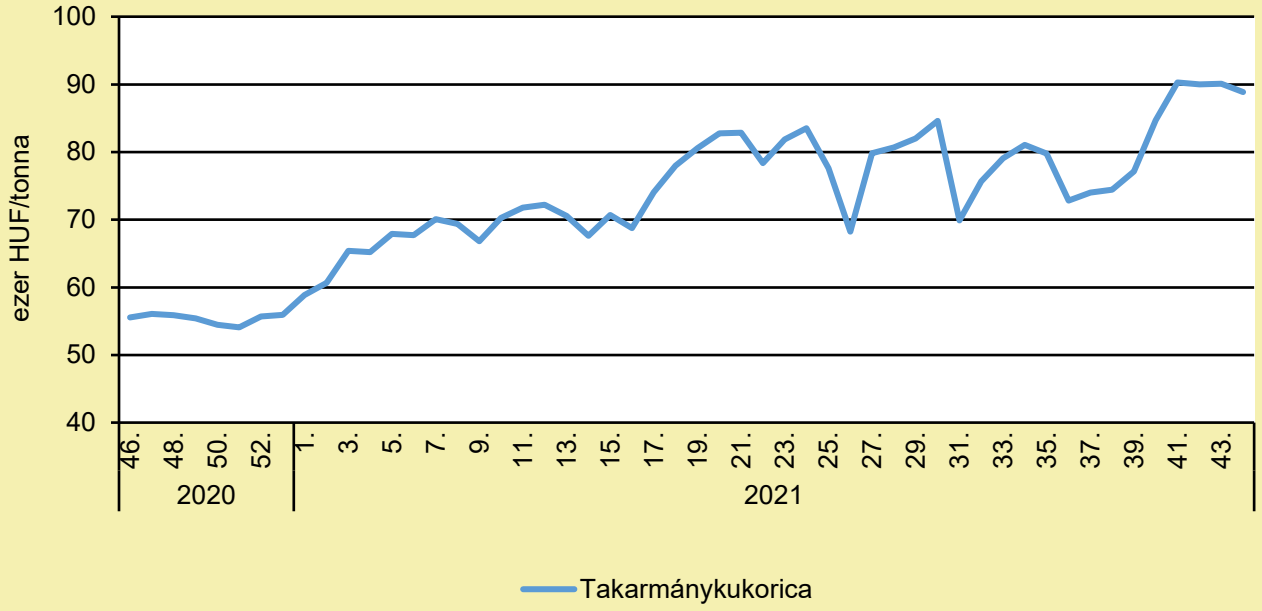
KUKORICA

BEFEJEZŐDÖTT AZ ŐSZI ARATÁS BÉKÉS MEGYÉBEN
(MTI, november 3.)

Napraforgóból és kukoricából is lényegesen kevesebb termett az előző évekhez képest Békés megyében; a csapadékhiány a vetéseket is nagyban veszélyezteti. Kulcsár László, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) Békés megyei igazgatója arról tájékoztatta az MTI-t, hogy közel 83 ezer hektárról 215 ezer tonna napraforgót takarítottak be, a termésátlag 2,6 tonna hektáronként. Kukoricát 104 ezer hektáron vetettek, a terület 98 százalékáról tudták csak betakarítani a termést, ami 4,5 tonnás hektáronkénti átlagtermés mellett 459 ezer tonna lett. Barabás Béla, a Békés Megyei Mezőgazdasági Szövetség titkára elmondta, bár a korábbi évek napraforgótermésétől 10-15 százalékkal elmarad az idei mennyiség, a termény minősége jó: legtöbb helyen eléri a szabványt. Van, ahol az olajtartalom kiemelkedő, 48-50 százalékos. Ez tonnánként akár 10-13 ezer forinttal is emelheti a felvásárlási árat, amely most 205–215 ezer forint között mozog, de a csúcsár 220 ezer forint volt tonnánként. A szakember szerint ugyanakkor ez a magas ár nem érvényesült kellőképpen, a gazdák ugyanis a termés 30-40 százalékát előre lekötötték 140–160 ezer forintos tonnánkénti áron. A megyei kukoricatermést Barabás Béla tragikusnak nevezte. Kifejtette: az aszály legerősebben Békés megyét érintette; a terményt jellemzően 16-17 százalékos víztartalommal takarították be, emiatt szárítani kell. Az energiaköltségek emelkedése azonban növeli a szárítási költségeket, ráadásul a gazdák többsége 60-62 ezer forint tonnánkénti árra szerződött le. Az előszerződések kötésekor ez csúcsárnak számított, figyelembe véve az előző évi 38-45 ezres árakat – jegyezte meg. Hozzátette, még így is előfordult, hogy a termelők több termésre szerződtek le, mint amennyi termett nekik, ez fedezeti felvásárlást idézett elő, ami szintén áremelő hatású. Mindezek miatt a titkár szerint a kukoricatermelők legjobb esetben nullás, jellemzően inkább negatív eredményt produkáltak az idén. A nagy csapadékhiány miatt nem haladnak megfelelően az őszi vetések sem. Őszi káposztarepcéből eleve kevesebb területet terveztek bevetni a gazdák a korábbi évekhez képest, és még kevesebb helyen nőtt ki a már elvetett mag. Barabás Béla tud olyan területről, ahonnan már ki is szántották a repcét, pedig a vetőmag ára is 15-30 százalékkal emelkedett, és a műtrágya ára szintén megháromszorozódott-megnégyszereződött. A nagy szárazság miatt többször kellett ugyanazt a területet felszántani, ami a gázolaj árának emelkedése miatt további költségnövekedést okoz. A csapadék hiánya miatt kérdéses, hogy a kikelt őszi árpa és búza megnő és megerősödik-e kellőképpen a tél előtt. „Ezek éreztetni fogják hatásukat a jövő évi betakarítási adatoknál is” – jelezte. Kulcsár László elmondta, bár 15 ezer hektáron terveztek a gazdák őszi káposztarepcét vetni, csak 9750 hektáron végeztek a munkával. Őszi árpa 24,5 ezer, őszi búza 93 ezer hektáron terem majd. Az őszi mélyszántásoknak csak a 10 százalékát tudták mostanáig elvégezni a termelők.

KUKORICA

A takarmánykukorica termelői ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

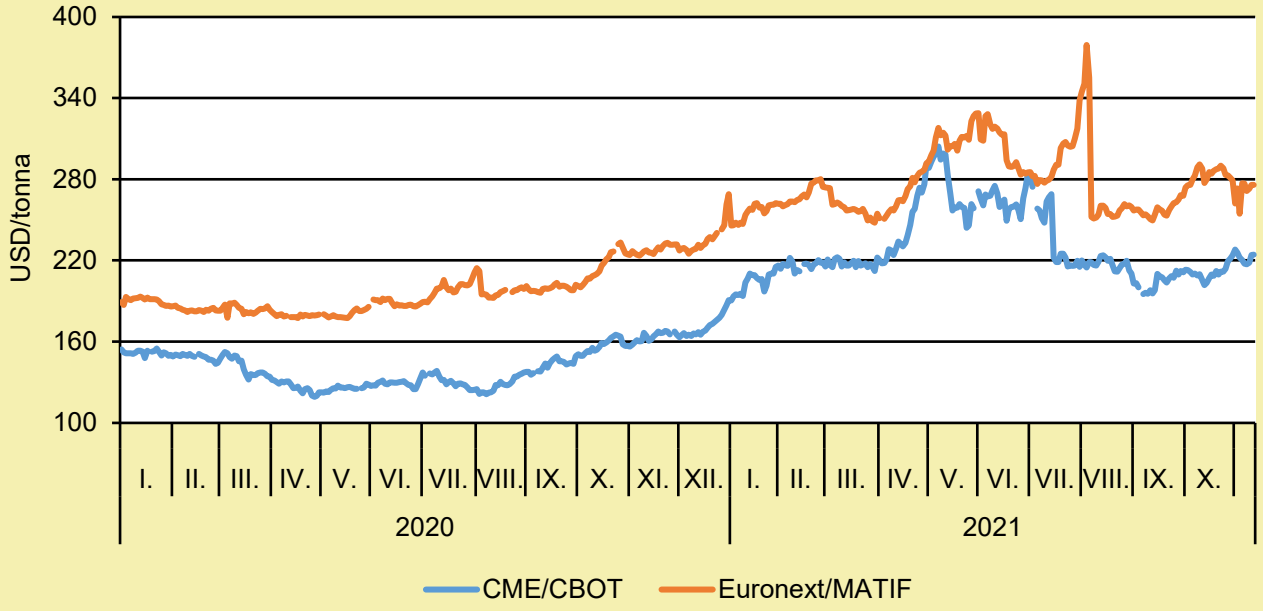
A takarmánykukorica termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Takarmánykukorica	57 362	90 099	88 867	154,9	98,6

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

KUKORICA

A kukorica legközelebbi határidőre szóló jegyzése a chicagói, a párizsi és a budapesti árutőzsdén (2020–2021)

Forrás: CME/CBOT, Euronext/MATIF

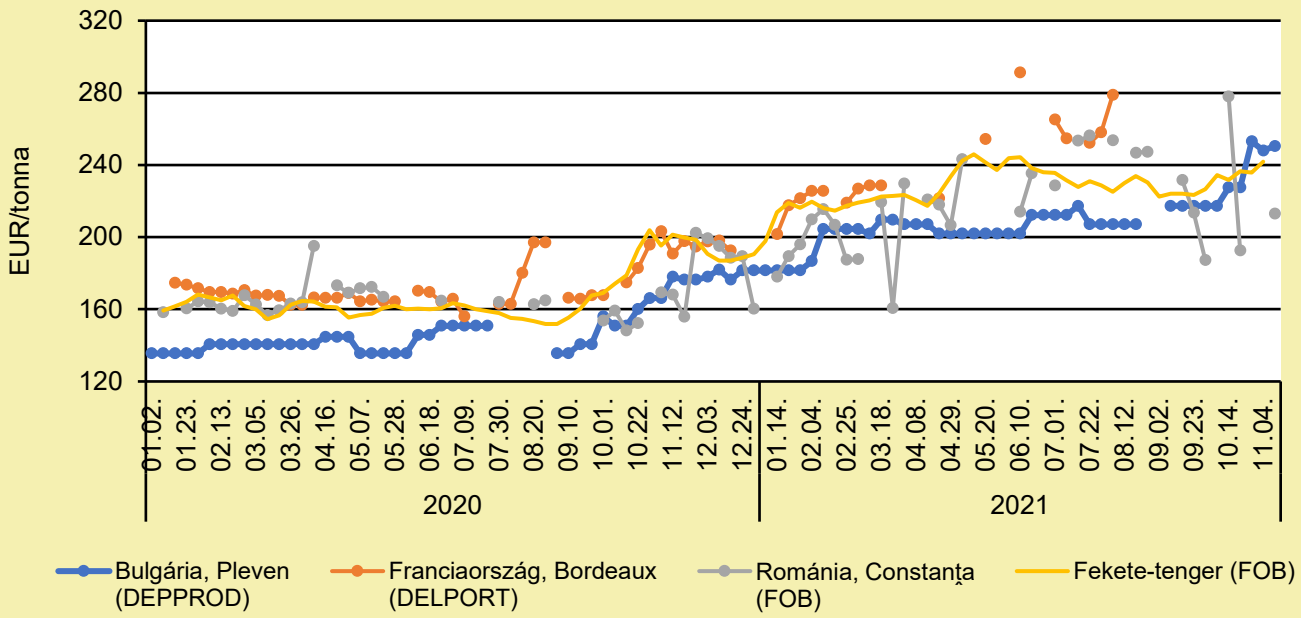
A kukorica legközelebbi határidőre szóló jegyzésének változása a chicagói, a párizsi és a budapesti árutőzsdén (USD/tonna)

	2020. 11. 11.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.	2021. 11. 11./ 2020. 11. 11. (százalék)	2021. 11. 11./ 2021. 11. 04. (százalék)
CME/CBOT	164	220	224	136,5	101,8
Euronext/MATIF	228	277	276	121,1	99,5

Forrás: CME/CBOT, Euronext/MATIF

KUKORICA

A takarmánykukorica nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: Európai Bizottság, IGC

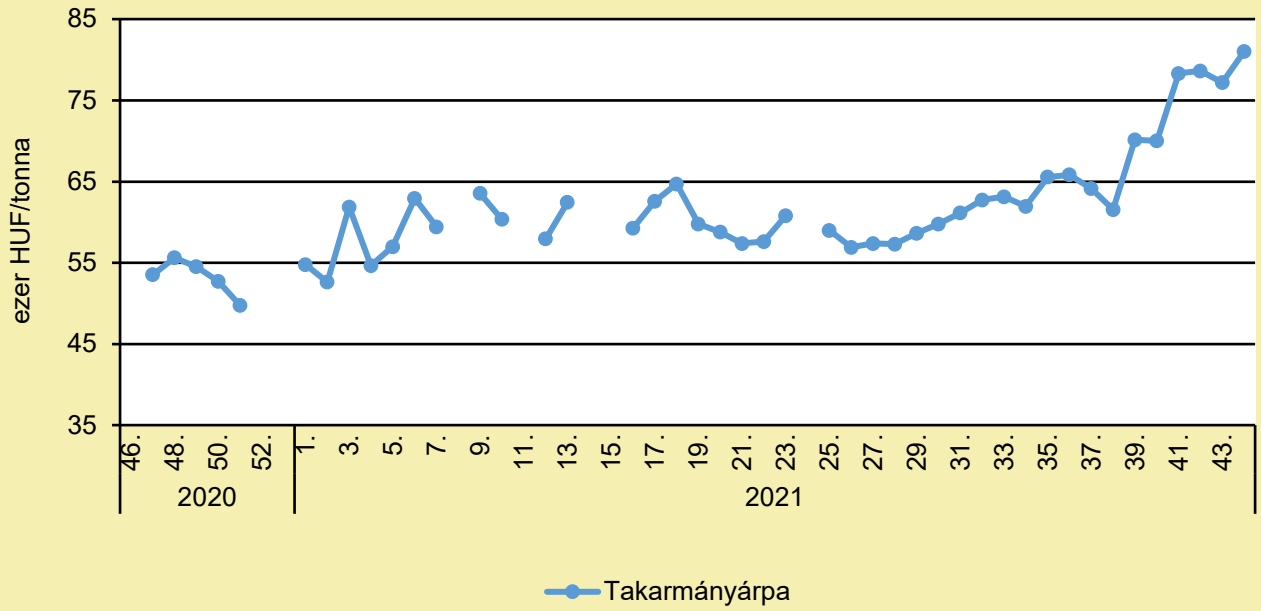
A takarmánykukorica nemzetközi ára (EUR/tonna)

	2021. 10. 14.	2021. 10. 21.	2021. 10. 28.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.
Bulgária, Pleven (DEPPROD)	228	228	253	248	251
Franciaország, Bordeaux (DELPORT)	–	–	–	–	–
Románia, Constanţa (FOB)	278	193	–	–	213
Fekete-tenger (FOB)	232	237	236	242	–

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy szállítóeszközre pakolva; DELPORT – a kikötőbe szállítva; FOB – költségmentesen a hajó fedélzetére, megjelölt elhajózási kikötő.
Forrás: Európai Bizottság, IGC

EGYÉB GABONAFÉLÉK

A takarmányárpa termelői ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

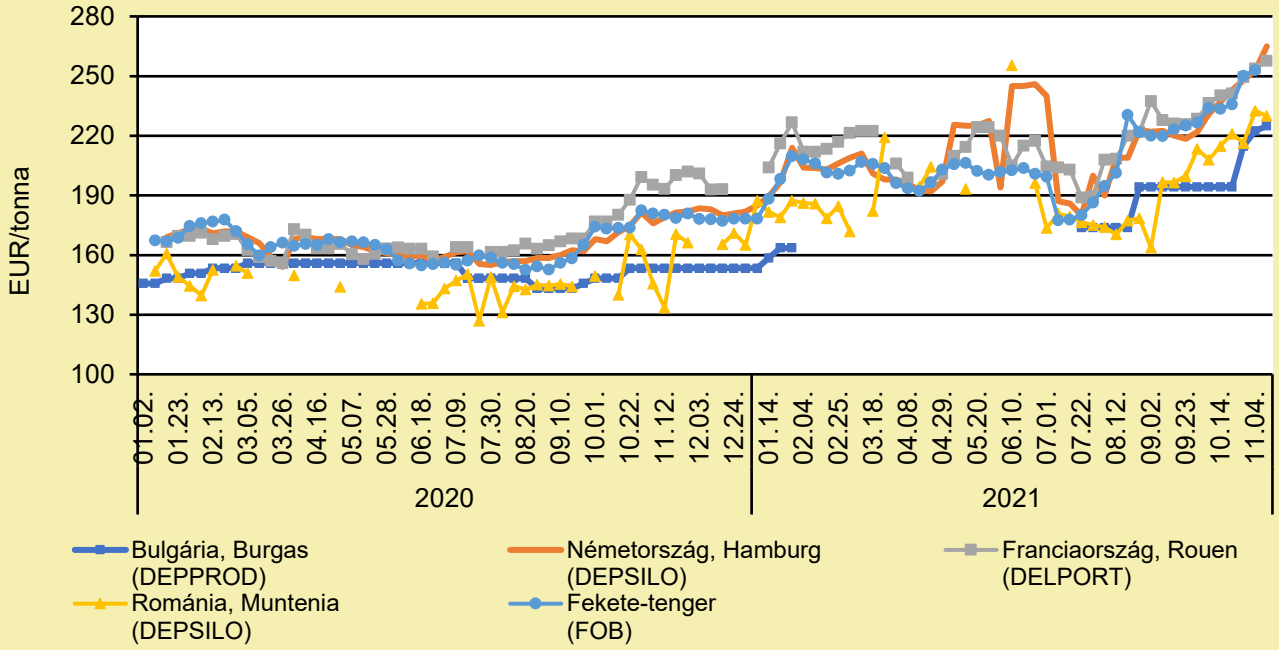
A takarmányárpa termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Takarmányárpa	49 082	77 202	81 021	165,1	105,0

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

EGYÉB GABONAFÉLÉK

A takarmányárpa nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: Európai Bizottság, IGC

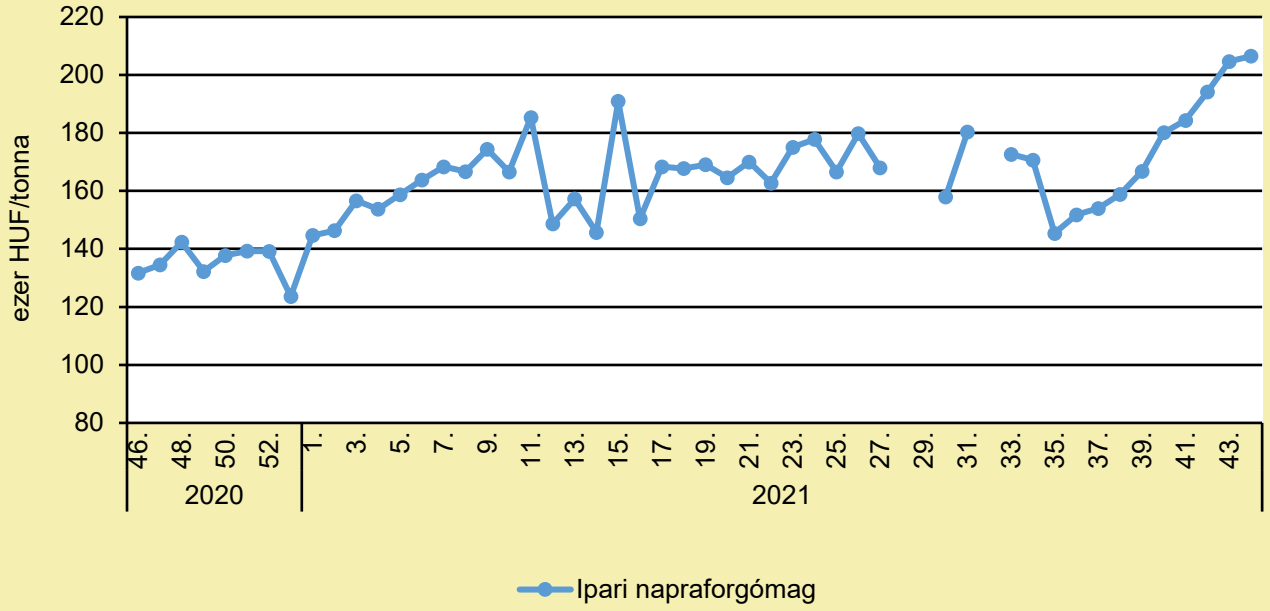
A takarmányárpa nemzetközi ára (EUR/tonna)

	2021. 10. 14.	2021. 10. 21.	2021. 10. 28.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.
Bulgária, Burgas (DEPPROD)	194	194	215	222	225
Németország, Hamburg (DEPSILO)	237	243	248	253	265
Franciaország, Rouen (DELPORT)	240	241	250	254	258
Románia, Muntenia (DEPSILO)	215	221	216	233	230
Fekete-tenger (FOB)	234	236	250	253	–

Megjegyzés: DEPPROD – a telephelyen vagy a termőhelyen tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva; DEPSILO – a tárolt termény silónál tehergépkocsira vagy egyéb szállítóeszközre pakolva; DELPORT – a kikötőbe szállítva; FOB – költségmentesen a hajó fedélzetére, megjelölt elhajózási kikötő.
Forrás: Európai Bizottság, IGC

NAPRAFORGÓMAG

Az ipari napraforgómag termelői ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

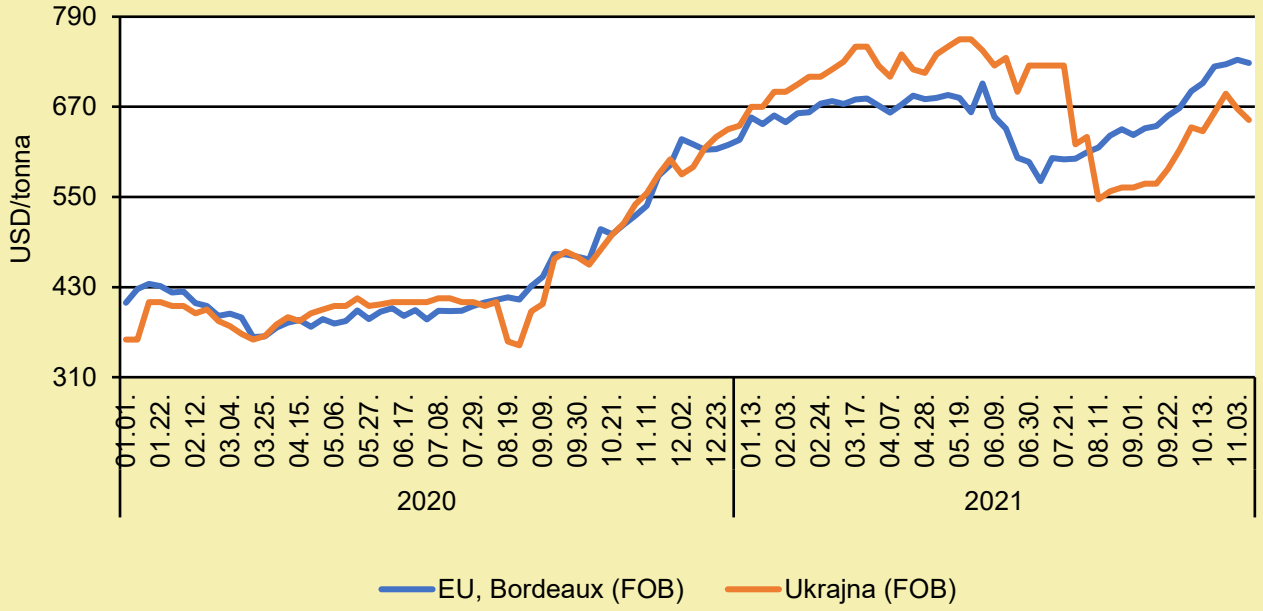
Az ipari napraforgómag termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Ipari napraforgómag	126 824	204 685	206 462	162,8	100,9

Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

NAPRAFORGÓMAG

A napraforgómag nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: IGC

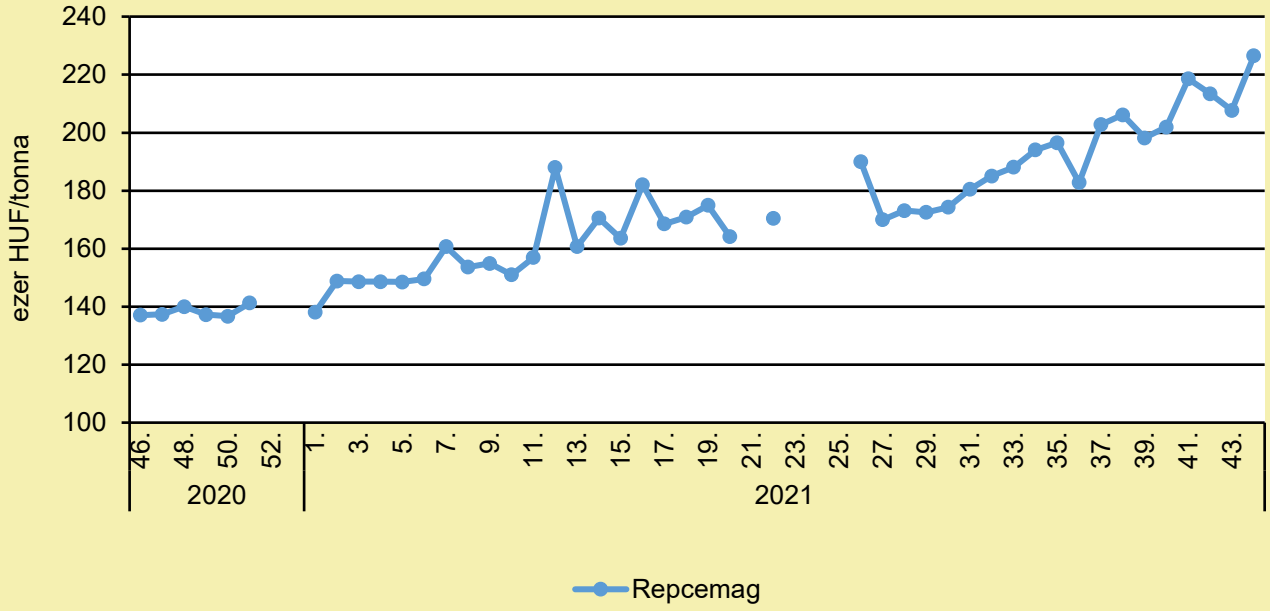
A napraforgómag nemzetközi ára (USD/tonna)

	2021. 10. 13.	2021. 10. 20.	2021. 10. 27.	2021. 11. 03.	2021. 11. 10.
EU, Bordeaux (FOB)	702	724	727	733	728
Ukrajna (FOB)	638	663	688	668	653

Megjegyzés: FOB – költségmentesen a hajó fedélzetére, megjelölt elhajózási kikötő.
Forrás: IGC

REPCEMAG

A repcemag termelői ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

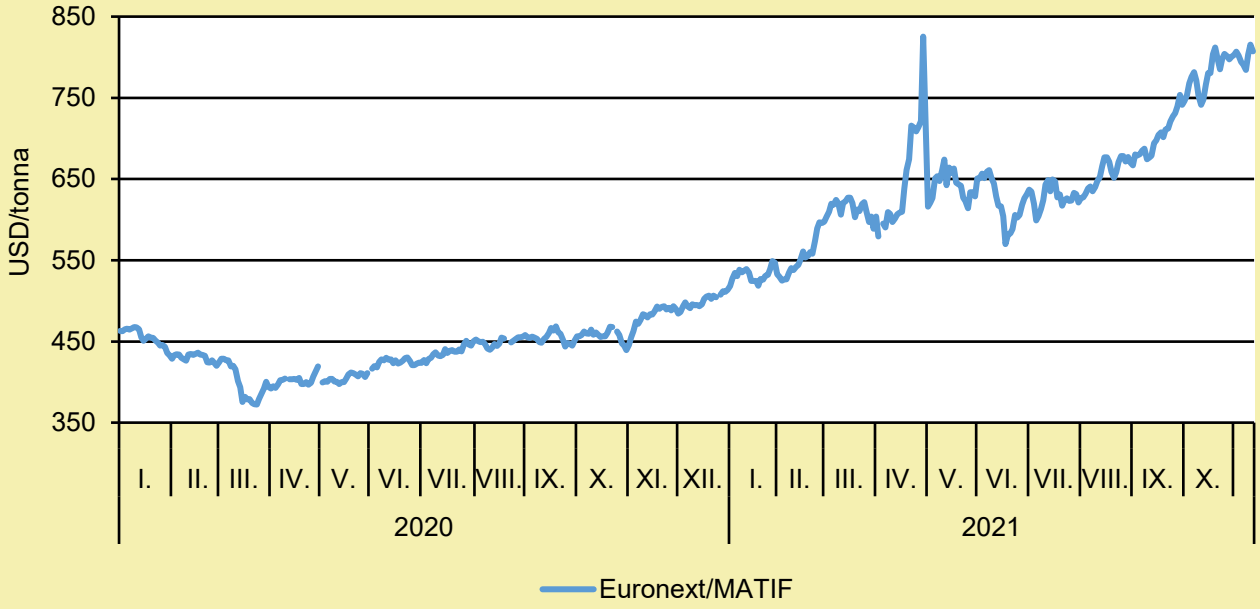
A repcemag termelői árának változása Magyarországon (HUF/tonna)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Repcemag	…	207 695	226 555	…	109,1

… = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Megjegyzés: A termelői ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

REPCEMAG

A repcemag legközelebbi határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén (2020–2021)

Forrás: Euronext/MATIF

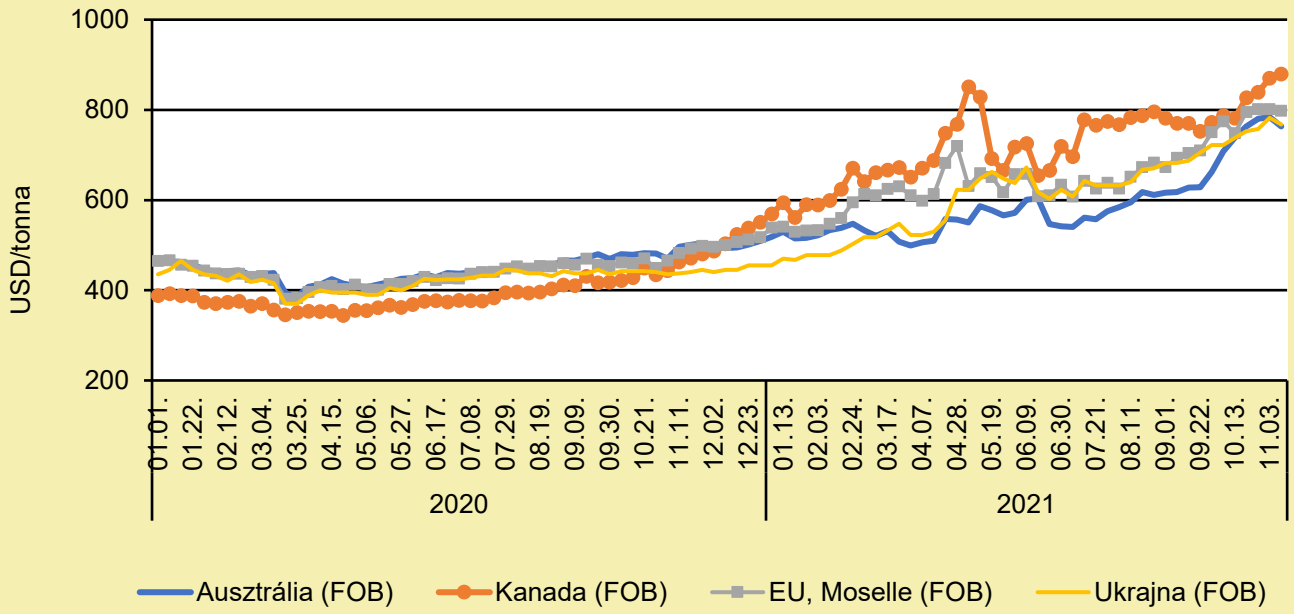
A repcemag legközelebbi határidőre szóló jegyzésének változása a párizsi árutőzsdén (USD/tonna)

	2020. 11. 11.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.	2021. 11. 11./ 2020. 11. 11. (százalék)	2021. 11. 11./ 2021. 11. 04. (százalék)
Euronext/MATIF	482	794	807	167,4	101,6

Forrás: Euronext/MATIF

REPCEMAG

A repcemag nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: IGC

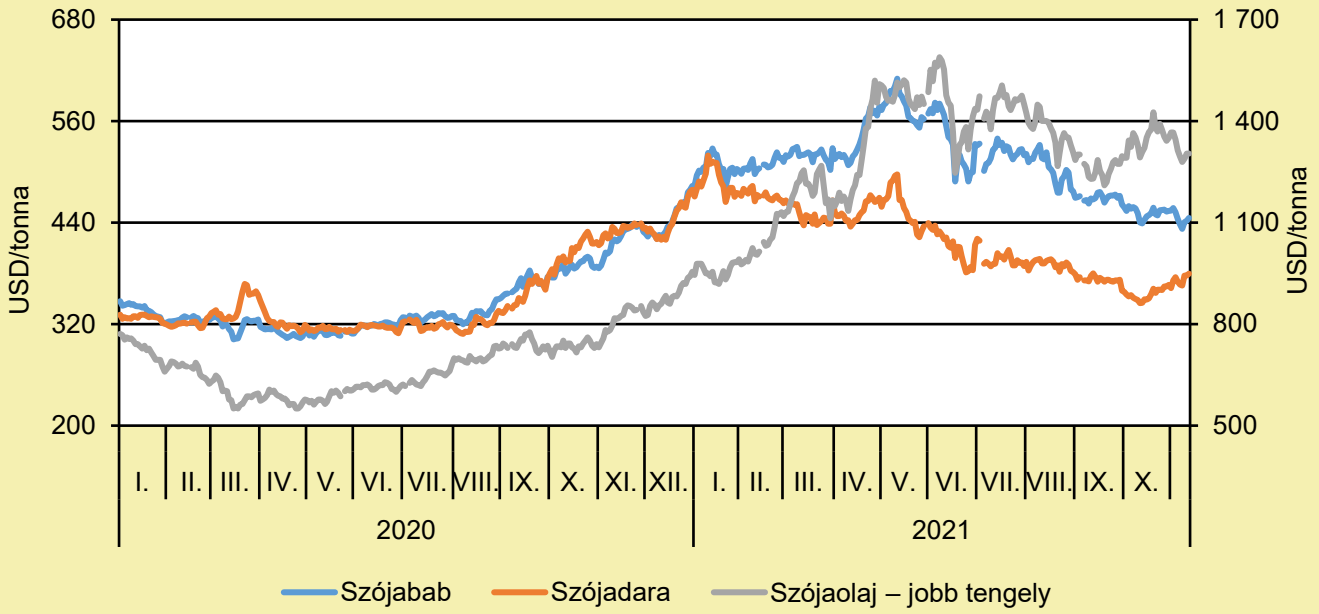
A repcemag nemzetközi ára (USD/tonna)

	2021. 10. 13.	2021. 10. 20.	2021. 10. 27.	2021. 11. 03.	2021. 11. 10.
Ausztrália (FOB)	739	764	780	784	763
Kanada (FOB)	782	827	839	871	880
EU, Moselle (FOB)	748	795	802	801	798
Ukrajna (FOB)	738	753	758	783	768

Megjegyzés: FOB – költségmentesen a hajó fedélzetére, megjelölt elhajózási kikötő.
Forrás: IGC

SZÓJA

A szójabab és származékainak legközelebbi határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén (2020–2021)

Forrás: CME/CBOT

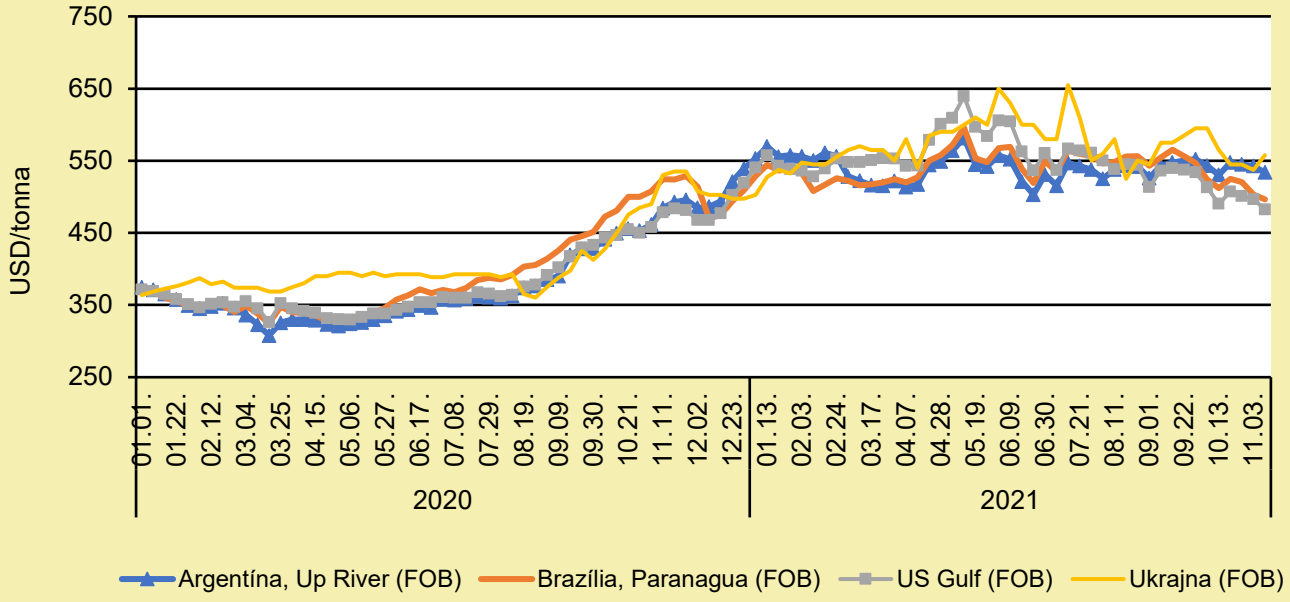
A szójabab és származékainak legközelebbi határidőre szóló jegyzésének változása a chicagói árutőzsdén (USD/tonna)

	2020. 11. 11.	2021. 11. 04.	2021. 11. 11.	2021. 11. 11./ 2020. 11. 11. (százalék)	2021. 11. 11./ 2021. 11. 04. (százalék)
Szójabab	420	444	445	106,0	100,2
Szójadara	433	370	380	87,7	102,6
Szójaolaj	818	1 314	1 304	159,4	99,3

Forrás: CME/CBOT

SZÓJA

A szójabab nemzetközi ára (2020–2021)

Forrás: IGC

A szójabab nemzetközi ára (USD/tonna)

	2021. 10. 13.	2021. 10. 20.	2021. 10. 27.	2021. 11. 03.	2021. 11. 10.
Argentína, Up River (FOB)	530	548	545	543	534
Brazília, Paranagua (FOB)	512	525	520	503	496
US Gulf (FOB)	490	507	501	497	482
Ukrajna (FOB)	565	545	545	538	558

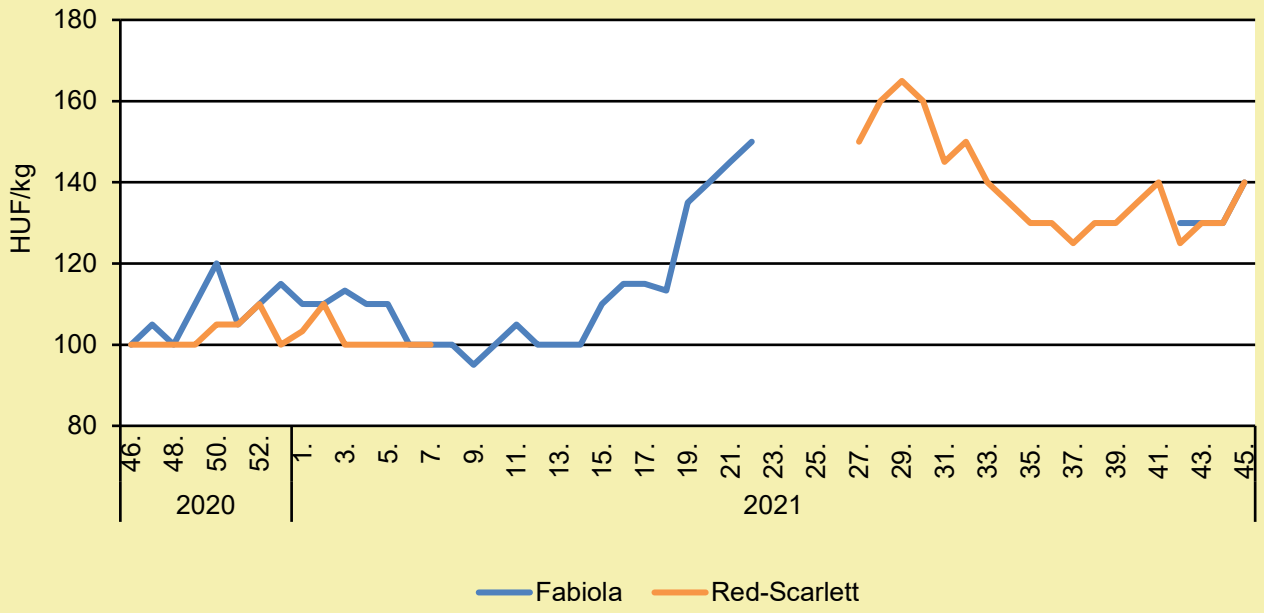
Megjegyzés: FOB – költségmentesen a hajó fedélzetére, megjelölt elhajózási kikötő.
Forrás: IGC

BURGONYA

A VILÁG LEGDRÁGÁBB BURGONYÁJA
(magyarmezogazdasag.hu, november 9.)

A világ legdrágább burgonyája a francia Bonnotte, amelyet Noirmoutier szigetén, az ország északnyugati részén, Vendée megyében termelnek. A Bonnotte jellegzetes sós ízét a termelés során használt víztől és hínártól kapja. A sziget környezeti adottságai tökéletesek a termesztéshez, mivel a sós tengeri szél megakadályozza a kártevők és betegségek elszaporodását a növényeken. Az aranyáron megvásárolható burgonyagumót az évnek egyetlen hetében, egy nagyon kis területen takarítják be, majd a szigeten rendezett burgonyafesztivál sztárja lesz. Évente összesen nagyjából száz tonna burgonyát termelnek, saját felhasználásra csak kis részét tartják meg, a többit eladják. Mivel ez a burgonyafajta nem tárolható sokáig, szinte lehetetlen exportálni, ami még különlegesebbé teszi. A betakarított termést sokszor aukciókon értékesítik, ahol elképesztő áron találhat gazdára. Például 1996. április 20-án egy magánszemély a párizsi aukción 500 eurónyi frankot fizetett kilójáért.

A belföldi termesztésű burgonyafajták bruttó termelői ára a Budapesti Nagybani Piacon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

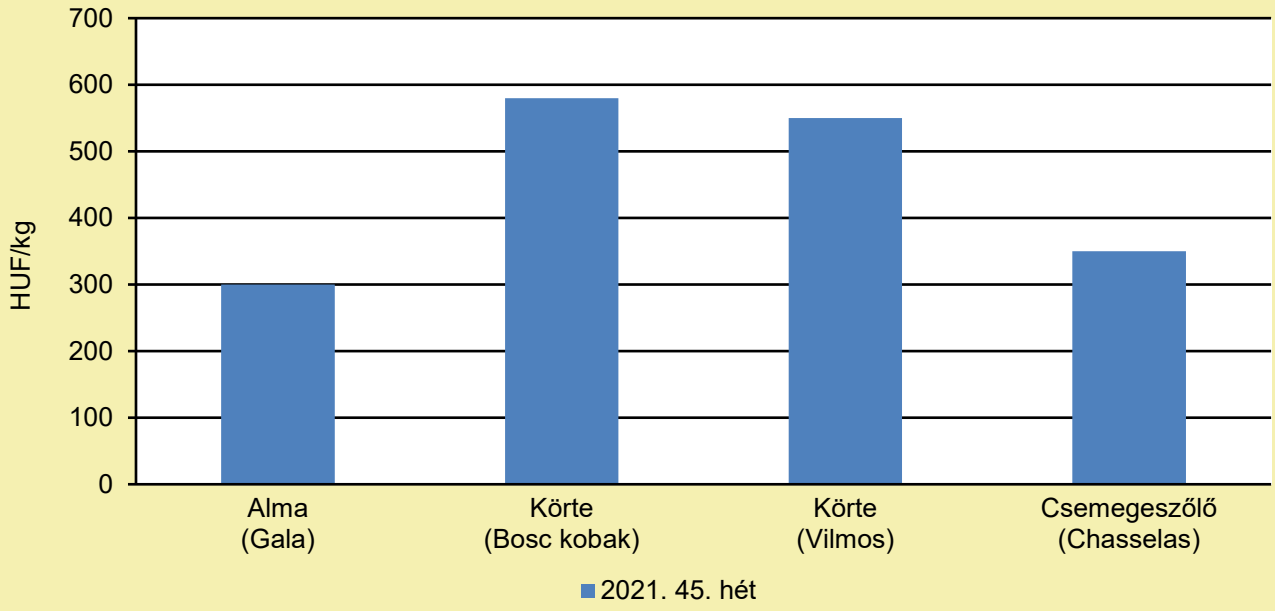
GYÜMÖLCS

Néhány belföldi gyümölcsfaj 45. heti értékesítési árszerkezete (HUF/kg)

	Nagybani piacok			Fogyasztói piacok			Kiskeres-kedelmi láncok
	Budapesti Nagybani Piac	Debrecen	Szeged	Budapest Fővám tér	Debrecen	Szeged	belföldi termékek átlagárai
	Bruttó termelői ár			Bruttó fogyasztói ár			
Alma (Idared)	250	180	180	298	380	300	–
Alma (Golden)	300	180	180	298	–	300	–
Dióbél	3 500	4 000	3 400	4 480	4 000	4 800	–
Szőlő (Chasselas)	350	300	–	450	500	–	–

Megjegyzés: A Budapesti Nagybani Piac esetében a hétfői árakat tüntetjük fel.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

Néhány belföldi termesztésű gyümölcsfaj bruttó termelői ára a Budapesti Nagybani Piacon (2021. 45. hét)

Megjegyzés: A Budapesti Nagybani Piac esetében a hétfői árakat tüntetjük fel.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

EMELKEDETT A BANÁN ÁRA
(AKI PÁIR)

A Budapesti Nagybani Piac kínálatában a hazai Idared alma 250, a Jonagored 280, a Golden 300 forint/kilogramm leggyakoribb áron szerepelt a 45. héten. Az Idared és a Golden almafajták ára 36, illetve 27 százalékkal csökkent az egy évvel korábbi árakhoz képest. Az ecuadori származású banán 410, illetve a kolumbiai 380 forint/kilogramm ára 31 és 28 százalékkal emelkedett 2020 45. hetéhez viszonyítva.

GYÜMÖLCS

LENGYEL IPARIALMA-HELYZETKÉP 2021 NOVEMBERÉBEN

(fruitveb.hu, november 3.)

Lengyelországban az ipari alma piaci helyzete az utóbbi hetekben a termelők körében számos aggodalomra adott okot. A Sady Ogrody lapnak dr. Pawel Kraciński, a Varsói Agrárökonómiai és Élelmiszergazdasági Kutatóintézet szakembere elmondta, hogy az utóbbi napokban jelentős sorok alakultak ki az átvevő/felvásárló helyeken, és rekordot ért el a beszállított ipari alma mennyisége. A beszállítások feltorlódását az árak csökkenése kísérte: a betakarítási időszak kezdetén még 30 groszy/kg (23,5 Ft/kg) áron vették át a gyümölcsöt a feldolgozók, de az utóbbi napokban már csak 20-22 groszyt (15,5-17,0 Ft) fizettek az alma kilójáért. Ez egy átlagos árnak tekintendő, de ritka volt az olyan felvásárló, aki 25 groszy/kg árat fizetett, sok helyen az átlagár alatt került az alma a feldolgozóüzemekbe. Az alacsony árak okaként az objektív tényezők közül a bőséges idei termést emelte ki a szakértő, amit a feldolgozók azonnal a javukra fordítottak. A második objektív és igen elkeserítő, kellemetlenül hangzó tényező a termelők alacsony szervezettségi foka, mivel ez ahhoz vezet, hogy igen sokan hajlandók még nagyon alacsony áron is beszállítani, pont úgy, mint 2018-ban. Egyszerűen fogalmazva az a helyzet, hogy a felvásárlók egy pillanatig sem haboznak lejjebb vinni az árakat, mivel tudják, hogy úgyis lesznek termelők, akik még így is eladják nekik a terményüket. Paradox módon az átvételi pontokon észlelhető kígyózó sorok és a csökkenő árak további pánikot váltanak ki, és még inkább növelik a kínálatot. Az idei évben az ágazatnak voltak problémái a munkaerő rendelkezésre állásával, ami egyaránt hatással volt a betakarításra és kisebb mértékben a feldolgozókapacitásra is. Egy piaci szereplő, legyen az akár egy termelő, egy feldolgozóüzem vagy egy egyszerű alkalmazott, mindig a saját érdekében cselekszik. Az almapiacon pedig a legerősebb szereplők a feldolgozóüzemek, közülük is a nemzetközi vállalatok. Ezért az ilyen termőévekben, mint amilyen a mostani is, erejüket igyekeznek a lehető legjobban kihasználni, amíg csak azt a társadalmi nyomás lehetővé teszi – ezért például az idei helyzet nem annyira súlyos, mint a 2018-as. Pawel Kraciński határozottan visszautasította azokat a vádakat, amelyek a külföldi tőkének tulajdonítják az alacsony árakat – nem valószínű, hogy a családi kézben lévő feldolgozók többet lennének hajlandók fizetni idén, mint a legnagyobb piaci szereplők. Egyetlenegy megszívlelendő tanulság vonható le az idei szezonból: ki kell valahogy bekkelni ezt a nehéz időszakot, utána pedig össze kell fogni, egyesülni kell. Csak így lehetnek a termelők megfelelő súlyú ellenérdekelt fél a feldolgozókkal szemben. Nem szabad, hogy problémát jelentsenek a közösen szervezett árubeszállítások és a közösen lefolytatott ártárgyalások. Ha a gyümölcstermesztők nem fognak össze, senki sem fogja helyettük megoldani a problémáikat. Véleményem szerint már nem kell további árcsökkenéstől tartani. Az alma betakarítási szezonja a végéhez közeledik, az üzemek óriási mennyiséget vásároltak fel, amin már biztos, hogy hasznuk lesz, így nem lát okot a szakember a további árcsökkentésre. A jelenleg kínált árak már most is nagyon alacsonyak, különösen, figyelembe véve az inputok, főleg a műtrágyák és az üzemanyagok költségeit.

Néhány gyümölcsféle 45. heti ára a poznani, a hamburgi és a berlini nagybani piacon (HUF/kg)

	Származás	Poznan	Származás	Hamburg	Származás	Berlin
Csemegeszőlő	külpiaci	647–725	Olaszország	504–648	Olaszország	576–684
Alma (Gala)	belföldi	182–182	belföldi	288–360	belföldi	324–432
Körte	belföldi	234–325	belföldi	360–432	belföldi	360–432
Birsalma	–	–	belföldi	648–720	belföldi	648–792

Megjegyzés: Átszámítva az MNB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: www.wgro.com.pl, www.ami-informiert.de

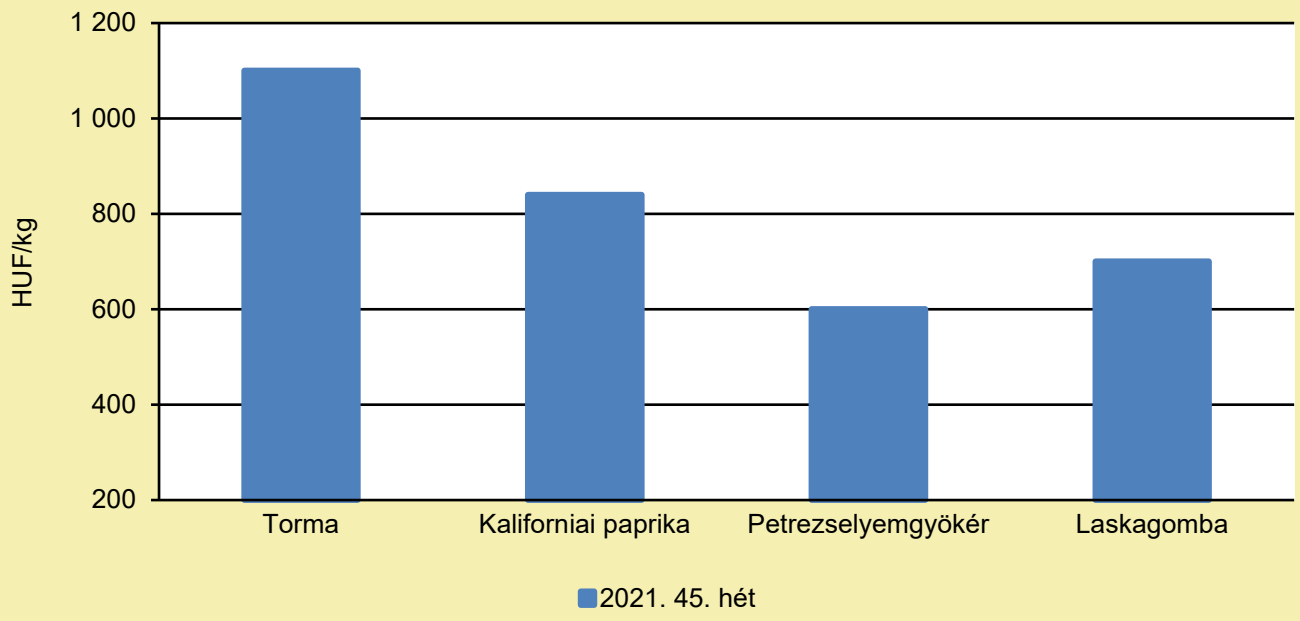
ZÖLDSÉG

Néhány belföldi zöldségfaj 45. heti vertikális árszerkezete (HUF/kg)

	Nagybani piacok			Fogyasztói piacok			Kiskeres-kedelmi láncok
	Budapesti Nagybani Piac	Debrecen	Szeged	Budapest Fővám tér	Debrecen	Szeged	belföldi termékek átlagárai
	Bruttó termelői ár			Bruttó fogyasztói ár			
Burgonya	140	130	140	229	250	230	–
Gömbparadicsom	465	500	380	498	550	550	–
Sárgarépa	180	200	140	248	300	280	–
Petrezselyem	600	500	350	798	1 350	980	–
Zeller (gumós)	–	200	260	598	520	600	–
Fejes káposzta	140	200	140	198	330	280	–
Vöröskáposzta	180	250	230	298	400	420	–
Kelkáposzta	210	300	230	398	420	400	–
Karfiol	250	280	200	398	350	300	–
Brokkoli	380	–	550	980	720	1 100	–
Vöröshagyma	155	130	150	248	250	300	–
Vöröshagyma (lila héjú)	250	200	300	349	450	500	–
Fokhagyma	1 000	1 000	1 100	1 398	2 000	1 800	–

Megjegyzés: A Budapesti Nagybani Piac esetében a hétfői árakat tüntetjük fel.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

Néhány belföldi termesztésű zöldségfaj bruttó termelői ára a Budapesti Nagybani Piacon (2021. 45. hét)

Megjegyzés: A Budapesti Nagybani Piac esetében a hétfői árakat tüntetjük fel.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

ZÖLDSÉG

A „FERTŐD VIDÉKI SÁRGARÉPA” IS UNIÓS OLTALMAT KAPOTT
(AM, november 3.)

Az Európai Bizottság november 3-i döntésével a „Fertőd vidéki sárgarépa” elnevezés uniós oltalomban részesült. Az Agrárminisztérium Földrajzi Árujelzők Programjának eredményeként így 78-ra emelkedett az uniós oltalom alatt álló földrajzi árujelzők száma: 28 élelmiszer, 38 bor és 12 pálinka elnevezése védett az EU területén. A Fertőd vidéki sárgarépa termelése Magyarország nyugat-dunántúli területén, a Fertő-tó környékéhez köthető. A tófenékből származó üledéket és durva homokot is tartalmazó, könnyen művelhető, mégis jó vízháztartású talaj kedvez a gyökérzöldségek termesztésének. A Fertőd vidéki sárgarépa gyökérteste élénkvörös színű, hosszú, sima, elágazás- és repedésmentes, jellegzetesen édeskés ízű. A karotinképződésre kedvezően hat a mérsékelt meleg, és élénkvörös színt eredményez. A magas napsütéses órák száma a cukor beépülését segíti, ezért lesz a répa édeskés ízű. A bakhátas művelési mód pedig hozzájárul a sima, elágazásmentes gyökérzet kialakulásához. A kiváló érzékszervi jellemzőkkel rendelkező Fertőd vidéki sárgarépa – a korábban már szintén uniós oltalmat nyert zamatos Hegykői petrezselyemgyökérrel együtt – fontos összetevője a magyar konyha ikonikus húslevesének. A földrajzi árujelző oltalom a jogi védelmen túl növeli a termék megkülönböztethetőségét a kereskedelemben, segíti a fogyasztói kommunikációt és a promóciót, ismertebbé téve a terméket. A földrajzi helyhez köthető termelési kultúra és hagyományos tudás innovatív fejlesztéssel párosulva boldogulást biztosít a termelők számára. A Fertőd vidéki sárgarépa 2011-ben elnyerte a Hagyományok-Ízek-Régiók (HÍR) védjegy használati jogát.

Néhány zöldségféle 45. heti ára a poznani, a hamburgi és a berlini nagybani piacon (HUF/kg)

	Származás	Poznan	Származás	Hamburg	Származás	Berlin
Burgonya	belföldi	52–78	belföldi	101–122	belföldi	101–130
Cukkini	külpiaci	437–546	Spanyolország	396–504	Spanyolország	504–576
Csiperkegomba	belföldi	546–572	belföldi	720–864	belföldi	792–1 008
Laskagomba	belföldi	–	Lengyelország	1 619–1 889	Lengyelország	1 439–2 159
Sütőtök	belföldi	78–156	belföldi	234–306	belföldi	252–324
Vöröshagyma	belföldi	78–109	belföldi	216–252	belföldi	187–216

Megjegyzés: Átszámítva az MNB hivatalos középárfolyamán.
Forrás: www.wgro.com.pl, www.ami-informiert.de

BOR

REKORDALACSONY AZ IDEI BORTERMÉS EURÓPÁBAN

(agrotrend.hu, november 8.)

Idén várhatóan mintegy 18 százalékkal marad el a tavalyitól az európai borelőállítás – közölte a nemzetközi piaci várakozásokat a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa. Eszerint az EU által korábban várt – szintén nagymértékű – visszaesésnél jóval nagyobb a terméscsökkenés. Olaszország, Franciaország és Spanyolország együttesen a világ bortermelésének mintegy felét adja, 2021-ben azonban mindhárom országot jelentősen sújtotta a szélsőséges időjárás. Az uniós mezőgazdasági szervezet, a Copa-Cogeca a történelmileg alacsony termést a tavaszi fagyokkal, a jégesővel, az aszállyal és a betegségekkel magyarázta. A három ország borelőállítása a terméscsökkenés ellenére is 117 millió hektoliter körül alakul majd a becslések szerint; egyes régióikat azonban eltérő mértékben érte kár, így bizonyos bortípusok esetén egyáltalán nem lehet majd érzékelni a terméskiesést. A Copa-Cogeca ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy az ágazatot a Covid–19-járvány hatásai hosszabb távon is súlyosan érintik, és a vendéglátóhelyek újbóli megnyitása, illetve az amerikai büntetővámok felfüggesztése is csak mérsékelt optimizmusra ad okot, és a piaci zavarok kezelése újfajta megközelítést, megfelelő irányítási eszközöket igényel. Franciaország idén a harmadik helyre csúszik vissza a legnagyobb bortermelő országok listáján, miután 2016-ban elvesztette első helyét. Az időjárás szélsőségei az elmúlt években jelentős terméskiesést okoztak Franciaországban, míg Spanyol- és Olaszországot kevésbé sújtották. A francia mezőgazdasági miniszter szerint összességében mintegy 33,3 millió hektoliter bor készülhet idén, ami 29 százalékkal marad el a tavalyitól. Az idei termés a negyedével kevesebb lehet, mint egy átlagos évben. Legutóbb 1977-ben volt a mostanihoz hasonlóan pusztító fagy és nyári esőzés. Az idei károkat a 21. század valószínűleg legnagyobb katasztrófájának vélik, és a kormány pénzügyi támogatási csomagot állít össze a leginkább sújtott termelők megsegítésére. A borvidék hivatalos kereskedelmi szervezete, a Comité Champagne közölte, hogy Champagneban az idei időjárás következtében a termés 60 százaléka veszett oda. Ennek fele a tavaszi erős fagy miatt, amely a francia szőlőterületek 80 százalékát érintette, míg nyáron a jelentős esőzések után kialakult peronoszpórajárvány okozott jelentős, 25-30 százalékos kárt, illetve jégeső is többször csapott le a régióra, összességében mintegy 1200 hektárnyi területet károsítva. A termelők most abban bíznak, hogy a mennyiség visszaesése nem jelenti egyben a minőség csökkenését is. A Comité Champagne ugyanakkor regionális szintű tartalékkészlet-rendszert működtet, amely biztosítja, hogy a termelők borai a mostanihoz hasonló helyzetek esetén is megfelelő mennyiségben álljanak rendelkezésre a fogyasztók számára. Provence-ban augusztusban az elmúlt évtizedek egyik legnagyobb tűzvésze pusztított. A száraz időjárás és az erős szél kedvezett a tűz terjedésének, amely az előzetes felmérések alapján 68 borászatot és 5 szövetkezetet érintett kisebb-nagyobb mértékben a rozéiról híres borvidéken. Leginkább a Chardonnay és a Sauvignon blanc sínylette meg a szélsőséges időjárást: Dél-Franciaországban 50, Spanyolország La Mancha tartományában 25-30 százalékos terméskieséssel számolnak a termelők ezen fajták esetén. Spanyolország bortermelése a 2020. évinél 7 millió hektoliterrel kevesebb, mintegy 39,5 (egyes becslések szerint 38,9) millió hektó körül alakulhat idén. Ez 16 százalékkal kevesebb, mint 2020-ban, és 9 százalékkal marad el az elmúlt öt év átlagától. A jó minőségű szőlő mennyisége a nyári aszály, a tavaszi fagy és a jégesők miatt marad el ilyen jelentősen az egy évvel korábbitól. Olaszországban a várható termésből mintegy 43,7-45 millió hektoliter bort állíthatnak majd elő a termelők, ami a tavalyihoz képest 9 százalékos csökkenés. Az északi és középső országrészt jelentősen érintette a tavaszi fagy, amely a virágok 40 százalékát elpusztította. A déli régiókban ugyanakkor a szárazság és a tüzek okoztak jelentős veszteségeket. A fehérborok tekintetében azonban jók a kilátások. A Falstaff szerint Németország idén 9 millió hektoliternyi bort állíthat elő, ami elmarad az elmúlt tíz év átlagától. A 2021-es év ugyanakkor kedvezhet a habzóborok előállításának. Portugália az egyetlen olyan ország, amely a termésmennyiség kismértékű (1 százalékos) emelkedésére számít.

BOR

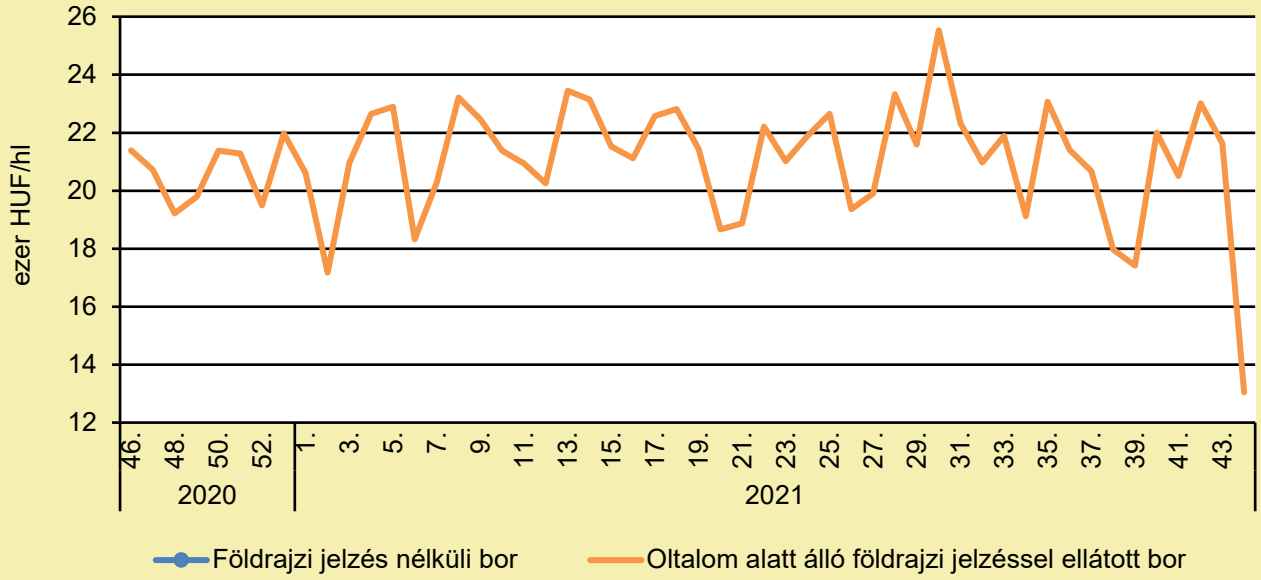
ÁTADTÁK AZ IDEI VINCE DÍJAKAT A MAGYARORSZÁGI BORSZAKMA SZEREPLŐINEK

(MTI, november 5.)

Magyarország legjobb borait, párlatait, bortermelőit, borbárjait és borkereskedőit jutalmazták a Vince Díj átadó ünnepségén, a Vince Gálán a budapesti Marriott Hotelben, ahol a nagyközönség is megkóstolhatta az elismerésre jelölt tételeket. A Vince Díj szeptember végén indult szavazásán az érdeklődők szakmai és közéleti nagykövetek által javasolt tételekből választhatták ki kedvenceiket 8 kategória 33 alkategóriájában, három-három tételből. A közönségszavazáson október végéig mintegy hétezren vettek részt. A szervezők összegzése szerint a szavazás eredményei jól mutatják, hogy a borfogyasztók fejében az ikonikus borvidékek összeforrtak bizonyos szőlőfajtákkal: Furmintból és Hárslevelűből például tokaji borok kapták a legtöbb voksot, míg a testesebb vörösborok kategóriáinak győztesei Villányból és Szekszárdról érkeztek. A legkiválóbb borásznak járó életműdíjat idén Bock József nyerte el, akinek családja 1850 óta foglalkozik szőlőtermesztéssel és borászattal a Villányi borvidéken. A legjobb borászat díját a 18 éve alapított Pannonhalmi Főapátság pincészete kapta, amely négy kategóriában is szerepelt a jelöltek listáján, ezekből kettőt meg is nyert. A fehérborok közül szőlőfajtája legjobbja lett az Etyeki Kúria Sauvignon blanc 2019, a Bussay Pince Kövecs Pinot Gris 2018 (Zalai Borvidék), a Gróf Degenfeld Szőlőbirtok Terézia Hárslevelű 2018 (Tokaj-Hegyaljai borvidék), a Figula Pincészet Sóskút Olaszrizling 2018 (Balatonfüred-Csopaki borvidék), a Cseri Pincészet VII. Septimus Pannonhalmi Rajnai rizling 2017, a Kovács Nimród Borászat Chardonnay Battonage 2016 (Egri borvidék), a Szepsy István Úrágya Furmint 2017 (Tokaj-Hegyaljai borvidék), a Frittmann Borászat Irsai Olivér 2020 (Kunsági borvidék), valamint a Tokaj Nobilis Sárgamuskotály 2020. A fehér házasítások versenyét a Pannonhalmi Apátsági Pincészet 2020-as Hemina cuvée-je, az egyéb fehérbor kategóriát pedig a somlói Tornai Pincészet 2019-es Top Selection Aranyhegy Juhfarkja nyerte. Rozé kategóriában a szekszárdi Lajver Borbirtok 2020-as Premium Roséja kapta a legtöbb szavazatot. A vörösborok közül szőlőfajtája legjobbja lett a Ménesi Borvidéken készült Balla Géza Sziklabor Kadarka 2017, a Takler Borbirtok Szenta-hegyi Kékfrankos 2016 (Szekszárdi Borvidék), a Vesztergombi Pince Szekszárdi Bodzás Cabernet sauvignon 2017, a Vylyan Szőlőbirtok Mandolás Cabernet Franc válogatás 2016 (Villányi borvidék), a Gere Attila Solus Merlot 2018 (Villányi borvidék), a Pannonhalmi Apátsági Pincészet Pinot Noir 2020, valamint a Takler Borbirtok Syrah Prémium 2017. A bikavérek közül egri tételt, a St. Andrea Szőlőbirtok és Pincészet 2017-es Merengőjét választotta a közönség, a vörös cuvée-k között a Gere Attila Kopar 2017 nyert, az egyéb vörösbor legjobbja pedig a Heimann Pincészet Barbár 2017 házasítása (Szekszárdi borvidék) lett. A tradicionális eljárással készült pezsgők közül a Kreinbacher Birtok Brut Classicot (Nagy-Somlói borvidék) választották a legtöbben, míg az egyéb buborékos kategóriában az Etyeki Kúria Pláne Frizzante Rosé kapta a legtöbb szavazatot. Tokaji bor nyerte a természetes édes borok, valamint az aszú kategóriát is: a Balassa Pincészet Betsek Édes Szamorodni „Kvarc” 2017-es évjárata és Szepsy István 2013-as aszúja érdemelte ki a Vince Díjat. A párlatok között az 1Csepp Pálinka Feketecseresznye-Málna pálinkája és a Seven Hills Tokaj ginje aratott kategóriagyőzelmet. A legjobb borcímke díját a Bolyki Egri Csillag 2020 kapta, a legjobb borbár/boréterem kategóriát a budapesti St. Andrea Wine & Sky Bar nyerte, a legjobb bor-/szeszesital-kereskedés pedig a Bortársaság lett.

BOR

A fehérborok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

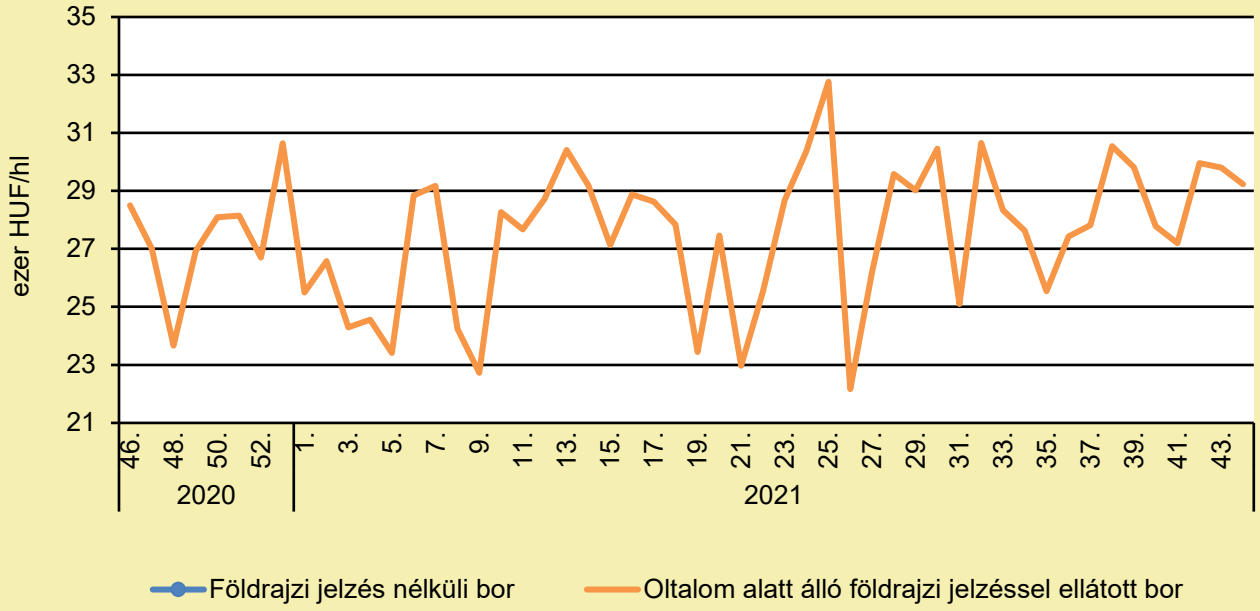
A belföldön termelt fehérborok feldolgozói értékesítési árának változása Magyarországon (HUF/hl)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Földrajzi jelzés nélküli bor	…	…	40 566	…	...
Oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott bor	20 104	21 631	13 051	64,92	60,33

… = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Megjegyzés: A feldolgozói értékesítési ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza. 2021. 44. hetében az OFJ-bor csaknem teljes egészében tartályos kiszerelésű volt.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

BOR

A vörös- és rozéborok feldolgozói értékesítési ára Magyarországon (2020–2021)

Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

A belföldön termelt vörös- és rozéborok feldolgozói értékesítési árának változása Magyarországon (HUF/hl)

	2020. 44. hét	2021. 43. hét	2021. 44. hét	2021. 44. hét/ 2020. 44. hét (százalék)	2021. 44. hét/ 2021. 43. hét (százalék)
Földrajzi jelzés nélküli bor	…	–	–	–	–
Oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott bor	26 562	29 799	29 228	110,04	98,08

… = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Megjegyzés: A feldolgozói értékesítési ár az áfát és a szállítási költséget nem tartalmazza.
Forrás: AKI PÁIR (a legfrissebb adatokért kattintson a linkre: https://pair.aki.gov.hu)

ERDŐGAZDÁLKODÁS

TE TUDOD MI AZ AZ OKOSERDŐ?
(agroinform.hu, november 7.)

A XXI. századi erdőgazdálkodás egyik legnagyobb kihívása a faállományok felkészítése a klímaváltozásra. Az erdők élet- és ellenálló képeségének erősítésében a digitalizáció a megoldás része: az intelligens szenzorok rendszerére épülő okoserdő nemcsak az erdei ökoszisztéma megfigyelését és megértését teszi – a mainál jóval pontosabban – lehetővé, hanem a hatékony és a fenntarthatóságot támogató beavatkozások tervezését és végrehajtását is. A modern technológián alapuló kutatások és az így nyert adatokat felhasználó gazdálkodási rendszerek kialakításának fontosságát hangsúlyozza dr. Czimber Kornél, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának kutatási és külügyi dékánhelyettese.

ELINDULT A NAGY VERSENY: MÁR LEHET SZAVAZNI A 2022-ES ÉV FÁJÁRA, ÍME, A JELÖLTEK
(agrarszektor.hu, november 6.)

Az Országos Erdészeti Egyesület és az Év fája kuratórium 2013 óta minden évben, idén már kilencedik alkalommal, hirdeti meg az Év fája szavazást. Az erre a célra létrehozott tematikus honlapon (www.azevfaja.hu) 2022 fafaját választhatják meg a szavazásban résztvevők, akik 2021. november 19-éig adhatják le voksukat. Az Év fája szavazás azokra a fajokra kívánja felhívni a figyelmet, amelyeknek erdészeti, erdőgazdálkodási, erdőkezelési jelentősége is van, ezzel is segítve a hazai őshonos, ritkább erdei fajok megőrzését. Ezek az őshonos, ám kevésbé ismert fafajok az erdők ökoszisztémájának sokszínűsége, ökológiai gazdagsága miatt lényegesek, megőrzésükkel egyrészt a biodiverzitás, másrészt az erdők ellenálló képessége növelhető. A hazai fafajokra figyelmet felhívó mozgalom kuratóriuma ezúttal is három fafajt ajánl szavazásra, amelyek közül megválasztható 2022 Év fája: a kecskefűz, a nagylevelű hárs és a rezgő nyár.

A LEGEREDMÉNYESEBB FELFEDEZŐK
(magyarmezogazdasag.hu, november 6.)

Ötödik alkalommal hirdette meg az Országos Erdészeti Egyesület a középiskolásoknak szóló Fedezd fel az örökséged! erdőismereti vetélkedőt. Az idei versenyt az egész Kárpát-medencére kiterjesztették, így rekordot döntve 185 háromfős csapat jelentkezett 58 település közel 100 iskolájából. Az első helyezést ezúttal a veszprémi Vetési Albert Gimnázium Autotróf Kakukkmadarak csapata szerezte meg. A március elején indult verseny elméleti fordulókból és egy terepi videós feladatból állt. A szervezők szerették volna, ha a jelentkezők feltárják, hogy mi mindent rejt az erdei talaj, mennyire nélkülözhetetlen az ember számára maga az erdő, hogyan élnek az éjszaka aktív állatok, valamint hogyan segítik az erdészek az egészséges erdő fenntartását. Hetente kapták meg a feleletválasztós kérdéseket vagy az esszében kifejtős feladatokat. Ezek meglehetősen nehezek voltak, és általában egy adott természeti problémára kellett megoldást találni. Az egyik feladat során rövid, legfeljebb háromperces videóban kellett a csapatnak bemutatni egy parkerdő sajátosságait. Az Autotróf Kakukkmadarak az iskolához közeli Gulya-dombot választották, és úgy indultak neki a feladatnak, hogy egészen pontosan nem tudták, mit szeretnének a parkerdőről ismertetni. Az ismeretterjesztő táblákat használták kiindulópontként, és még a domb kilátóját is felvették videóra, majd hazaérve közösen összevágták a felvételeket.

TERMŐFÖLD ÉS VÍZGAZDÁLKODÁS

LEENGEDIK TÉLI VÍZSZINTJÉRE A TISZA-TAVAT
(magyarmezogazdasag.hu/MTI, november 4.)

A biztonságos üzemeltetés és az árvízvédelem miatt a téli időszakra csökkenti a Tisza-tó szintjét a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (Kötivizig), a síkvidéki tározó szintjének egy centiméteres csökkentéséhez mintegy egymillió köbméter vizet kell leengedni. A tájékoztatás szerint a tározó leürítése két ütemben történik. November 4-től a vízszintet a jelenlegi 725 centiméterről 580 – plusz-mínusz 10 – centiméterre csökkenti, majd várhatóan november végétől 620 – mínusz 10 – centiméterre emeli az üzemeltető Kötivizig. A tározó leürítése ezúttal is a halászati hasznosító Tisza-tavi Sporthorgász Közhasznú Nonprofit Kft. és az igazgatóság fokozott együttműködésével történik. A vízszintcsökkentés végrehajtását és ütemét befolyásolhatja, módosíthatja egy esetlegesen levonuló árhullám. A vízügyi igazgatóság a közleményben felhívja a figyelmet, hogy a vízi eszközök (hajók, csónakok, úszóművek, stégek) üzemeltetésénél, lekötésénél, továbbá a kompok üzemeltetésénél a várható vízszintváltozásra fokozottan számítsanak, és a szükséges intézkedéseket tegyék meg az érintettek.

MENTENI PRÓBÁLJÁK A SZÉKELYFÖLDI GYILKOS-TAVAT
(magyarmezogazdasag.hu/MTI, november 3.)

Romániában a meglévő ülepítők kitakarításával és új gátak építésével próbálják megakadályozni, hogy a patakok hordaléka bejusson a székelyföldi Gyilkos-tóba, és a tó feltöltődését idézze elő. Tánczos Barna romániai környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter a Gyilkos-tó partján október végén tartott sajtótájékoztatóján elmondta: elkezdődtek a tó megmentésére irányuló munkálatok. Húsz éve nem takarították ki a tóba befolyó vizek ülepítőit, ezek megteltek, és a hordalék immár akadálytalanul juthatott a tóba. Elkezdődött a gátak mögött felgyűlt hordalék eltávolítása, de ez nem oldja meg a Gyilkos-tó feltöltődésének a problémáját. Újabb gátakra lesz szükség, melyek megépítését az Európai Unió helyreállítási alapjából kívánják finanszírozni. Korábban a Békás-szoros – Nagyhagymás Nemzeti Park igazgatója, Hegyi Barna pedig arról beszélt, hogy a tó 50-80 éven belül feltöltődik a vizek által bemosott hordalékkal. Úgy vélte: ezt a folyamatot lehet lassítani a hordalékfogó gátak megépítésével. A Gyilkos-tó 1837 nyarán jött létre, amikor a Gyilkos-kő hegy oldalán felhalmozódott agyagos lejtőtörmelék az esőzések hatására lezúdult a völgybe, és elzárta négy patak folyását. A természetes módon kialakult, több mint 11 hektáros tó víztükre 983 méterrel a tengerszint fölött feszül. A víztükör alatt konzerválódtak az elárasztott erdő fáinak a törzsei.

KINCS, AMIT NEM ÉRTÉKELÜNK ELÉGGÉ: A VÍZ
(storeinsider.hu, november 4.)

A Föld vízkészlete nagyjából 1,4 milliárd köbméter, ebből az édesvíz mindössze 3%-ot tesz ki, és ennek jelentős része, kb 80%-a sarki jégtakaróban található, így a valóban rendelkezésre álló édesvíz mennyisége a Föld vízkészletének csupán 0,5%-a. Életünk egyik legfontosabb lételeme a víz, szilárd táplálék nélkül heteket is kibírhatunk, de szervezetünk víz nélkül csak pár napig képes a túlélésre. Ám az édesvíz sem teljes mennyiségben iható, hiszen a világ számos pontján a szennyezések miatt emberi fogyasztásra nem alkalmas minőségben található meg. Világszerte 785 millió ember, a Föld lakosságának 10%-a nem jut hozzá az alapszintű ivóvíz-szolgáltatáshoz, és még többen vannak azok, akik számára semmilyen szennyvízkezelési megoldás nem érhető el. Ez óriási egészségügyi kockázatot, járványveszélyt jelent. A szennyezett víz fogyasztása miatt évente több ember hal meg, mint a háborúkban vagy az erőszak más formájában, és ezeknek az elhunyt embereknek 43%-a öt év alatti gyerek. Naponta 700 gyerek hal meg olyan betegségekben, amelyeket a tiszta ivóvíz hiánya okoz. Az ivóvíz minősége mellett az ivásra alkalmas víz megközelíthetősége

és mennyisége is hatalmas problémát okoz Földünkön, több mint 80 országban kritikus a vízhiány és nehézkes a víz elérhetősége. Utóbbi miatt a világon ma is sokan akár 25 kilométert gyalogolnak a tiszta ivóvízért, általában nők és gyerekek. Csak Afrikában a nők évente több mint 40 milliárd órát töltenek azzal, hogy vízért gyalogolnak. Afrika országai vannak a legsúlyosabban kitéve az iható víz hiányából adódó veszélyeknek, míg Európában a lakossági ivóvíz-ellátottság 96%. Magyarország a Föld, sőt még Európa országainak többségéhez képest is kivételezett helyzetben van, hiszen az ország egyedülálló ivóvízkészlettel rendelkezik. Jelenleg hazánkban minden településen van vezetékes ivóvíz, köszönhetően annak a több mint 100 ezer kilométert is meghaladó vízhálózatnak, amely a lakosság számára biztosítja a vezetékes vízellátást. A közműves ivóvízhálózatra kötött lakások aránya Bács-Kiskun megyében a legalacsonyabb, közel 90%-os, Budapesten és 9 megyében majdnem 100%-os. A vízvezeték-hálózatból folyó ivóvíz hazánkban jó minőségű, és a legszigorúbban ellenőrzött élelmiszer. A hazai vezetékes ivóvizek fele ásványvíz minőségű, amelyben az értékes ásványi anyagok mennyisége meghaladja az 500 mg/litert. Az egyedüli problémát a sok esetben elöregedett vízvezetékhálózat jelenti. A mai magyar vízvezetékhálózat nem csak nagyobb kapacitásra van tervezve, hanem felújításra is szorul, emiatt a csapvíz veszít élvezeti értékéből. Az elöregedett vezetékekből kioldódó anyagok, a kialakuló ún. pangóvíz, valamint az ezeket semlegesítő fertőtlenítő klór megváltoztatják a csapból kifolyó víz ízét, színét, esetleg szagát, de ennek a problémának az orvoslására már rendelkezésre állnak a legkorszerűbb vízkezelő és vízszűrő berendezések, melyek segítségével a csapvízből prémium vizet készíthetünk.

VIZES ÉLŐHELYEK ÚJULTAK MEG A DUNA EGYKORI ÁRTERÉN
(magyarmezogazdasag.hu, november 8.)

Lezárultak a dávodi Földvári-tó és a karapancsai erdei tavak rehabilitációjának kivitelezési munkái Bács-Kiskun megyében, amelyek eredményeként védett madaraknak otthont adó vizes élőhelyek újultak meg a Duna egykori árterén. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (DDNPI) közleménye szerint a két kiemelkedő jelentőségű természetvédelmi területet a Környezeti és energiahatékonysági operatív program (KEHOP) több mint 300 millió forintos támogatásából újította meg a nemzeti park. A műtárgyak felújításával, a csatornák és tavak kotrásával megvalósított élőhelyfejlesztésnek köszönhetően már az idei évben sikerült mindkét vízrendszert teljesen feltölteni, lehetőséget adva a változatos, vizes élőhelyekhez kötődő fajok megjelenésének és megtelepedésének.

ÖNTÖZÉSI KÉRDŐÍV A ZÖLDSÉG-GYÜMÖLCSTERMELŐKNEK!
(agrotrend.hu/NAK, november 6.)

A FruitVeB és az Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. – az Agrárminisztérium támogatásával – a zöldség- és gyümölcstermelők öntözési tevékenységének felmérésen dolgozik. Munkájuk mintaterülete zöldségtermesztést érintően Makó és térsége, míg a gyümölcstermesztést érintően Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. A felmérés célja, az öntözés helyzetének, valamint az öntözés hiányának, illetve hiányosságainak pontos feltérképezése, mindezek alapján a hazai zöldség-gyümölcságazat öntözésfejlesztésének megalapozása, továbbá javaslatok megfogalmazása a döntéshozóknak. A kérdőívek a kijelölt mintaterületeken minden vállalkozásra vonatkoznak, függetlenül attól, hogy jelenleg végeznek-e öntözési tevékenységet vagy sem. A kérdőív kitöltéséhez szükséges idő az öntözést jelenleg nem végző gazdálkodóknak 5-8 perc, az öntözött ültetvényekkel rendelkezőknek 10-15 perc. A kérdőívek elérhetősége: Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére vonatkozó gyümölcstermesztéses kérdőív, Makó és térségére vonatkozó zöldégtermesztéses kérdőív. Kérik, hogy a kérdőív kitöltésével segítse az öntözés jelenlegi nehéz helyzetének jobbítására irányuló munkát.

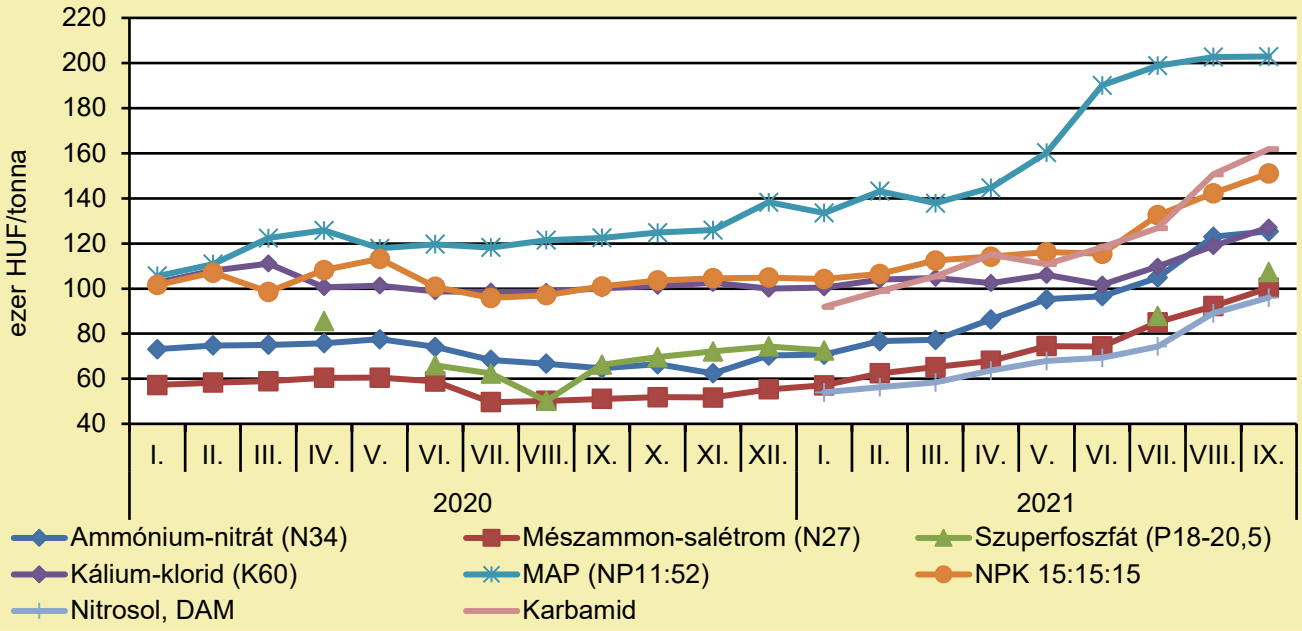
TÁPANYAGELLÁTÁS

MEZŐGAZDASÁGI INPUTOK 2021. SZEPTEMBER HAVI FORGALMA

(Agrárstatisztikai Információs Rendszer, ASIR lekérdezhető adatok, 2021. szeptember)

2021 szeptemberében a műtrágya értékesített volumene 18 százalékkal haladta meg az egy hónappal korábbit. A legtöbbet mészammon-salétromból (MAS) adtak el a forgalmazók a tárgyhónapban, a második helyen a kálium-klorid végzett. A teljes havi értékesítés 75 százalékát az előbbi két termék adta. Az összetett műtrágyák forgalma 18 százalékát tette ki a megfigyelt termékek tárgyhavi értékesítésének (volumenben). A tárgyhavi forgalom az elmúlt év szeptemberéhez mérten – a két új termék nélkül – 24,5 százalékkal lett kevesebb. Az értékesítési árak tovább nőttek – a MAP kivételével – 2,0–8,7 százalékkal az előző hónaphoz viszonyítva. A legnagyobb áremelkedést a tárgyhónapban a MAS könyvelhette el. Az értékesítési árak az előző év szeptemberéhez mérten minden termék esetében emelkedtek. A MAS és az ammónium-nitrát ára közel a duplájára, míg a kálium-kloridé 26,9 százalékkal emelkedett. A legnagyobb áremelkedés a megfigyelt termékek közül a MAS-nál volt tapasztalható.

Az egyszerű és az összetett műtrágyák értékesítési átlagára ÁFA nélkül

Megjegyzés: A témában friss adatokat előreláthatóan a NAK 47. heti Piaci és Árinformációk kiadványában talál.
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtése alapján

MAGYAR TALÁLMÁNY A BESZÉLŐ, KOMPOSZTÁLÓ ROBOT

(agroinform.hu, november 5.)

Áder János köztársasági elnök podcastjében megismerkedhettünk Pancsa Emese fejlesztő formatervezővel, aki megalkotta a föld és giliszták nélküli komposztálásra alkalmas öko-robotot. A Compocity forradalmasíthatja a háztartási szemét kezelését és azoknak is lehetősége nyílik a komposztálásra, akiknek nem áll rendelkezésére kert, sőt, esetleg még egy balkon sem. A tervező egy olyan megoldást szeretett volna kifejleszteni, amely proaktívan vesz részt a környezetvédelmi folyamatokban. Pancsa Emese

mesterképzését Hollandiában töltötte, és itt fogalmazódott meg benne az a vágy, hogy alkosson valamit, amin keresztül a városi közösségek úgy tudnak részt venni a háztartási hulladékok és maradékok környezetkímélő feldolgozásában, hogy nem szükséges hozzá kert. Először a gilisztákat vitte be beltérre, hogy rajtuk keresztül beltéren is egyszerűen megoldható legyen a komposztálás. Rengeteget kísérletezett, míg rátalált egy japán tradicionális komposztálási eljárásra, amelyhez sem földre, sem gilisztára nincs szükség. Ezt az eljárást kezdte el automatizálni, és ez lett egyben a diplomamunkája is. Ez egy fermentáló erjesztéses megoldás, így nem lesz szaghatás, ráadásul a mikroorganizmusok alacsony hőmérsékleten tudják tartani a hulladékot, és magas beltartalmi értéket tudnak adni mindössze két hét alatt. Ennél az új eljárásnál a levegő teljes kizárásával történik a komposztálás. A kerti komposztáláshoz képest sokkal szélesebb a komposztálható anyagok skálája, hiszen itt akár déligyümölcsöket, ételmaradékokat, szilárd halmazállapotú tejtermékeket, húsféléket és csontokat is fel tudunk dolgozni. A szolgáltatáshoz tartozik egy applikáció, amin keresztül folyamatosan visszajelzést kaphatunk a komposztálás alakulásáról és segít beállítani a megfelelő arányokat is. Így tulajdonképpen a folyadékon kívül mindent le tud komposztálni a rendszer. Maga a rendszer egy beltéri okos robotból, egy hardverből, egy admin felületből és egy applikációból áll. Ez egy komplex rendszerben működő, körforgásos szolgáltatás. Már a felnyitásakor is kedvesen üdvözli a felhasználót, a használat befejezése után pedig megméri a hulladék súlyát és elindítja a megfelelő technikai lépéseket a tökéletes komposztálás érdekében. A berendezés elemzi, hogy milyen anyag került bele komposztálási célból és ennek megfelelően adagolja a mikroorganikus kultúrát. Az applikáció arra szolgál, hogy az egyéni teljesítményről adjon visszajelzést, és így az egyéni környezettudatosság közösségi küldetésként is működik. A komposztkapszula 40 literes, egy kapszulányi komposzttal pedig 3 köbméter föld tápanyagpótlását tudjuk megoldani. Idáig összesen 10 robotot gyártottak, mely használata során 5000 visszajelzés érkezett. Ezek figyelembevételével kezdik majd el az első széria legyártását. A berendezés előállítása most még viszonylag drága, így egy öko-robot ára megközelíti a másfél millió forintot. A cél, hogy a sorozatgyártás során csökkenjenek a költségek, és négyszázezer forint körüli összegért lehessen értékesíteni a berendezést. A Compocity öko-robotjával a Planet Budapest 2021 Fenntarthatósági Expón és Világtalálkozón is meg lehet ismerkedni, 2021. november 29. és december 5. között.

KÁVÉZACCAL VÉDIK A PANNONHALMI LEVENDULÁKAT

(agrotrend.hu/kisalfold.hu, november 2.)

A kávézaccal „turbózott” termesztőközeg a napokban érkezett meg a Pannonhalmi Főapátság Gyógynövénykertjébe. Az új technológia alkalmazását kétéves előkészület és közös munka előzte meg. Tesztjelleggel már tavaly is adtak zaccos termesztőközeget pár sor levendulának. A kávézacc alkalmazása a növénytermesztésben viszonylag új praktikának számít. Ez olyan fortély, amit otthon is érdemes kipróbálni. A tiszta kávézaccal csínján kell bánni, mert savasítja a talajt, de virágfölddel, komposzttal, trágyával keverve jótékony hatású. Először öt-hat éve telepített levendulabokrokra szórtak a komposzttal vegyített zaccból tavaly. Az eredménnyel elégedettek voltak, jót tett, frissítette a gyógynövényeket a kávés kezelés. Így most ősszel jóval nagyobb területet szórták be a hazánkban gyártott keverékanyaggal. A pannonhalmi kezdeményezés célja továbbá, hogy rávilágítson a kávékapszulák újrahasznosíthatóságának sokoldalúságára és ösztönözze a még nagyobb arányú lakossági visszagyűjtést. Vagyis komoly környezetvédelmi szála is van a történetnek.

VETŐMAG

NOVEMBERBEN MÉG LEHET ÜLTETNI: EZEKKEL A VIRÁGOKKAL ÉS ZÖLDSÉGEKKEL PRÓBÁLKOZZ!

(agrotrend.hu/szeretemamezogazdasagot.hu, november 4.)

Novemberben az enyhébb területeken megjelennek az első fagyok, és a nappalok rohamtempóban rövidülnek. Azonban még sok a tennivaló a kertben, vannak amiket most lehet elvetni és ültetni a tavaszi betakarításhoz vagy a téli terméshez. Szereted a cukorborsót? Ha van üvegházad vagy zárt balkonod, most vesd el a magjait, hogy a következő tavasszal megédesítsék a tányérod! Hűvös, de fagytól mentes üvegházban szintén belevághatsz olyan virágmagok vetésébe, mint a laurentia, a kerti sarkantyúfű, a gyűszűvirág vagy a csillagfürt. Ültess tavaszi virághagymákat, például tulipánhagymákat vagy nárciszhagymákat, hogy tavasszal beragyogják a kertedet. November ideális hónap arra, hogy elültesd a karácsonyi rózsát (hunyort) a kert végébe, hogy télen is gyönyörű virágokban gyönyörködhess. Próbálj ki bátran egy dupla fajtát a dúsabb virágzatért vagy egy finom egyvirágú fajtát, mint például a korzikai hunyort. Szerezz be egy öles terrakotta cserepet, és töltsd meg jácinthagymákkal, hogy a következő tavasszal üde színeivel és illatával szebbé tegye a napjaidat. Ültess magnóliafát a hónap elején. Válassz tavaszi vagy nyári virágzású fajtákat rózsaszín, sárga, fehér vagy mélylila színben. Novembertől márciusig ültetheted a csupasz gyökerű rózsafajtákat, de ez a hónap ideális a kutya rózsa vagy bármilyen más dús virágzatú rózsa ültetésére is. Ha télen is szívesen látnál élénk színeket a kertedben, most ültesd el cserepekben a hangát, az árvácskát, az ibolyát vagy a kankalint. Még nem késő kiültetni a téli virágzású egynyári növényeket, mint például az árvácskát. Végül, de nem utolsó sorban itt a tökéletes alkalom a sövények telepítésére! Semmi sem izgalmasabb, mint a saját termesztésű fűszernövényeiddel ízesített ételek. Ha van üvegházad, fedett erkélyed vagy egy fűtetlen szobád ablakpárkányokkal, akkor vess bazsalikomot, kaprot, metélőhagymát vagy petrezselymet. Novemberben már a kertbe is kivethető az újhagyma vagy a napjainkban divatos pak choi salátaféle magja üvegbúra alatt. Az olyan extra hőt nem igénylő téli saláták, mint a téli zsázsa, a porcsin és a kukorica saláta, novemberben vethető a szabadban és üvegházban egyaránt. Ha beltérben szeretnél salátát termeszteni, válassz gyorsan növő és újrahajtó levélzetű salátafajtákat, mint például a Speedy. A strapabíró lóbabot novemberben közvetlenül a kertben is elvetheted, így extra korán tudod élvezni a betakarítását tavasszal. Közvetlenül a szabadba ültetheted az őszi hagymaféléket, a medvehagymát és a fokhagymát is. Ha odáig vagy a pompás spárgakoronákért, ne habozz, ültesd el most, hogy a következő évben ne kelljen drága pénzért a boltban megvásárolnod. A hónap elején ne feledd el a káposztát sem kiültetni.

NAGYKUN: A MAGYAR RIZS UTOLSÓ MOHIKÁNJA

(magyarmezogazdasag.hu, november 5.)

A kisújszállási Nagykun 2000 Mg. Zrt. 4500 hektáron gazdálkodik és 130 embernek ad munkát. Főként növénytermesztéssel foglalkoznak, de az állattenyésztés sem szűnt meg teljesen. Az évi 4 milliárd forintnyi árbevételből a növénytermesztés 1,5 milliárd forinttal részesedik, s ebben benne van a hibridkukorica-vetőmagelőállítás is. A rizs mint ágazat ugyancsak 1,5 milliárdos részarányt képvisel, és magába foglalja a termelését, a feldolgozását és kereskedelmét. A gazdaság, illetve jogelődje mindig is meghatározó volt a magyar rizstermesztésben. A klímaváltozás, a felmelegedés nem nagyon használ a magyar mezőgazdaságnak, kivéve talán két ágazatot. Az egyik a rizs, a másik a haltenyésztés. A klímaváltozás, a melegedés csak egy határig előnyös a rizs számára. rendkívüli melegben a növény bár vízben áll, de szenved, és nem fejlődik. A Nagykun jelenleg 4500 hektáron gazdálkodik, aminek egy része bérlemény. A terület átlagosan 20 aranykoronás, de meliorált, amiből 1600 hektár a rizstermesztés számára kialakított rész. Hosszú ideig monokultúrában termesztették, de rájöttek, hogy ez a veszteség egyik forrása, ezért átálltak a vetésváltásra. Területük kötött réti, szikesedésre hajlamos, azon kívül a rizs termeszthetőségének legészakibb

határán helyezkednek el. A Nagykun Zrt.-ben 4,5– 5 tonna körül alakul a rizs hozama hektáronként. Ami e felett terem, az már a jövedelem, ha közben az egyéb költségek nem kezdenek el hirtelen növekedni. Nemcsak maguk termesztenek rizst, hanem integrálnak is, például Besenyszögön. Ott Darázs Lászlóék privatizáltak 2000 hektárt a Palotási Állami Gazdaság valamikori területéből, és a termeléshez szinte minden segítséget a kisújszállásiaktól kaptak. Ők is a vetésváltást favorizálják, és az első évben hektáronként 7 tonnás termésátlagot értek el. Azóta is jövedelmező a rizs, mert a 4. évben 197 hektár átlagában 5,1 tonnát takarítottak be, amit a Nagykun teljes egészében megvásárolt tőlük. A rizsnél az öntöző árasztó víz költsége hektáronként 40–50 ezer forintot tesz ki. A változó vízdíj költsége 0,6–0,8 tonna termésnek felel meg hektáronként. A költségek mellett létezik támogatás is. A hazai rizstermesztés érdekében sikerült a 3000 hektárnyi területre termeléshez kötött támogatást kiharcolni, ami tavaly hektáronként 240 ezer forintot tett ki. Csakhogy, közben a rizs fogyasztói árát, ami előzőleg 300 euró volt tonnánként, központilag 150 euróra mérsékelték. Kedvezőtlenül érintette őket szemben az olasz, spanyol és görög termelőkkel, hiszen nálunk kisebb a rizstermesztési bázisértéke, ezért kevesebb támogatást kaptak. Annyi itthon nem terem, amennyi az ő kapacitásuk, ezért vásárolnak külföldről, most tonnánként 550-600 euróért lehet venni. A cég egyik hántolója Mezőberényben található, aminek a teljesítménye óránként 2 tonna, oda japán technológiát építettek be. Kisújszálláson is építettek egy hántolót, annak az óránkénti teljesítménye 1,5 tonna, de ez is többszöröse a teljes magyar termésnek. Évente 4500–5000 tonna rizst tudnak feldolgozni, amihez még hozzá kell venni 1000 tonnát, azt Besenyszögről szállítják saját üzemükhöz. Foglalkoznak biorizs termeléssel is, ez a termőterület felét foglalja el. Saját fajtájuk az Európai Unióban eredetvédettséget élvező Nagykun rizs. Évente 10 millió köbméter öntözővizet vesz igénybe a cég., amiből 9 millió köbméter kizárólag a rizst szolgálja. Hozzájuk a Hortobágy-Berettyóból érkezik a víz a Villogó-főcsatornán és a Gástyási-csatornahálózaton. A magyar rizsnemesítés egy évtizede megszűnt, de ők már korábban szétnéztek Európában, és kerestek olyan fajtákat, amelyek megfelelnek a célnak. Magyar fajta az M488-as és a Janka, olasz a Kikko és a Nembo, sőt van náluk egy bolgár fajta is, a Luna. Az olasz fajták általában hosszabb tenyészidejűek, mint az itthoniak, de jobban teremnek és jobb a tápanyag-hasznosító képességük is.

ÍGY ÁLLHAT EGY FELEDÉSBE MERÜLT ŐSI VADBÚZA A MODERN FAJTÁK SZOLGÁLATÁBA

(magyarmezogazdasag.hu/phys.org, november 8.)

Komoly genetikai detektív munka árán sikerült felfedni a modern kenyérbúza eddig ismeretlen ősét. A kutatók több évtized alatt gyűjtött 242 egyedi kecskebúza (Aegilops tauschii) mintából szekvenáltak DNS-t. A növények a természetes elterjedési területük különböző részeiről származtak, Törökországtól egészen Közép-Ázsiáig. Dr. Kumar Gaurav, a John Innes Központ munkatársa vezette kutatást, amely fényt derített a kecskebúza egy, a fajtól jól elkülönülő genetikával rendelkező csoportjára. A vizsgált populáció elterjedési területe a mai Georgiában, a Kaukázus térségében van - mintegy 500 kilométerre a termékeny félholdtól, ahol a búzát először termesztették - a mai Irak, Szíria, Libanon, Palesztina, Izrael, Jordánia és Egyiptom területén. A kenyérbúza genomját meghatározó eddig ismeretlen növénypopuláció felfedezése olyan, mintha sikerülne felfedni a neandervölgyi DNS introgresszióját az Afrikán kívüli emberek genomjában. Feltehetően hibridizáció történt a két búzaféle között, valahol a termékeny félholdon kívüli területen. A georgiai populáció ugyanis egy jól elkülönült vonalat képvisel, mely hozzájárult a mai modern búza génállományának létrejöttéhez, és ennek nyoma DNS szinten kimutatható. A modern hexaploid búza, mely különböző fűfélék kereszteződésével jött létre, és komplex genetikával rendelkezik, három algenomra bontható: A, B és D-re. A hexaploid azt jelenti, hogy hat kromoszómapárral rendelkezik a fent említett típusukból. Ez a típusú búza a ma termesztésben lévő növények 95 százalékát jelenti. A természetes hibridizáció és a nemesítés révén az kecskebúzától származik a mai modern fajták D-genomja.

Ez az, ami alkalmassá teszi a kenyérsütésre, valamint segíti az alkalmazkodását a különböző klíma- és talajviszonyokhoz. Miközben a nemesítés növelte a termésmennyiséget és mezőgazdasági szempontból jobban teljesített a fajta, egy erőteljes palacknyak hatás miatt elvesztette a vad kecskebúzában megtalálható betegségek elleni rezisztenciáját és a hőtűrési képességét. A kecskebúza genetikai sokféleségéből mindössze 25 százalék került be a hexaploid búzába. A vadon élő génállományban lévő sokféleség feltárásához az úgynevezett asszociációs térképezés technikáját alkalmazták. Ezzel olyan új géneket kerestek, melyek javítják a betegségekkel és kártevőkkel szembeni rezisztenciát, valamint javítható a hozam és a környezeti tényezőkkel szembeni ellenálló képesség. További kísérletekkel demonstrálni tudták, hogy a kívánt tulajdonságok átvihetők a búzába genetikai transzformációval (GMO) és hagyományos keresztezéssel (amit a szintetikus búzákból álló gyűjtemény tesz lehetővé), melynek eredményeképpen a kapott új növényekből kimutatható a kecskebúza genomja. Ez a nyilvánosan hozzáférhető szintetikus búzakönyvtár tartalmazza a három ismert kecskebúza vonalban jelen lévő genetikai változatosság 70 százalékát. Ez a kutatás egy globális együttműködés része, amelynek célja az élelmiszer-termelés javítása a kecskebúza, a kenyérbúza vadon élő rokonának hasznos genetikai sokféleségének feltárásával. A Nyitott Vadbúza Konzorcium (Open Wild Wheat Consortium) 17 ország 38 kutatócsoportját és kutatóját tömöríti.

NÖVÉNYVÉDELEM

NÉHÁNY NÖVÉNY SIKERESEBB A KÁRTEVŐIRTÁSBAN, MINT AZ EMBER
(agroinform.hu/phys.org, november 4.)

Zseniálisan védekeznek a vadon termő növények a rovarkártevők ellen. A Wageningeni Egyetem kutatói – spanyol kollégáikkal együttműködve – bebizonyították, hogy több vadon termő növényfaj egyedei felkészülten (többek között leveiket megkeményítve) várják a rovarkártevők támadását, és védekeznek ellene. Daan Mertens és Maite Fernández vezető kutatók szerint a növények védekezése leegyszerűsítve a következőképpen működik: ha nincs rovartámadás, akkor a növények minden fotoszintézisből nyert energiát a saját növekedésükre és szaporodásukra fordítanak. A támadást a sejtjeik megsértéséből (leveleik rágásából), a rovarok nyálának jellemzőiből azonnal észlelik, és minden energiát a védekezésre összpontosítva olyan vegyületeket kezdenek termelni, amelyek gátolják a támadó rovarok működését, éspedig az utóbbiak életmódjához igazítva és arra különböző módon reagálva. Sőt, az is kiderült, hogy amikor a vadon termő fekete mustár elkezd védekezni egy ellenséges támadás ellen, akkor már más, esetleges későbbi támadások elhárítására is felkészül. Az Egyetem kutatói szerint tanulnunk kell a vad növényektől és az alkalmazott védekezési stratégiáját, illetve az általuk termelt ellenanyagokat fel lehet, és fel kell használni a kártevők ellen, ami nagy mértékben hozzájárulhat a minimális peszticidhasználat melletti, környezetbarát növényvédelem széles körű elterjesztéséhez.

ÓRIÁSCSIGÁK VS. FLORIDA: A KÁRTEVŐK ÁLLNAK VESZTÉSRE
(agroinform.hu/dailymail.co.uk, november 3.)

Az Afrikai óriáscsiga akár 20 cm nagyra is megnőhet és mindent felzabál. Az Afrikából származó óriáscsigák először a 1960-as években jelentek meg és kezdtek el rendkívül gyorsan szaporodni Floridában. A faj szaporaságára jellemző, hogy egy csiga évente többször 1200 tojást képes rakni és nincs természetes ragadozója. A helyi lakosság körében korábban soha nem látott Afrikai óriáscsiga, mintegy 16-20 cm (8 hüvelyk) hosszúságot és a 400 gramm testtömeget elérő, falánk állatok, hatalmas riadalmat keltettek, minden útjukba kerülő növényt szinte válogatás nélkül elpusztítottak, sőt egyes településeken a lakóépületek szerkezetében is helyrehozhatatlan károkat okoztak. A növényekben okozott károk mellett ezek a csigák olyan parazita nematódákat is terjesztettek, amelyek fertőző agyhártyagyulladást váltottak ki. A floridai hatóságok 2011-től – a kutyák speciális szimatát kihasználva és több mint egymillió dollárt a felszámolásra fordítva – 168.000 példányt gyűjtöttek össze és pusztítottak el a csigákból és úgy tűnik, talán megnyerik a csigák elleni harcot. Az utolsó, felfedezett példányokat ez év júliusában a houston-i repülőtéren kobozták el egy nigériai hölgy csomagjából.

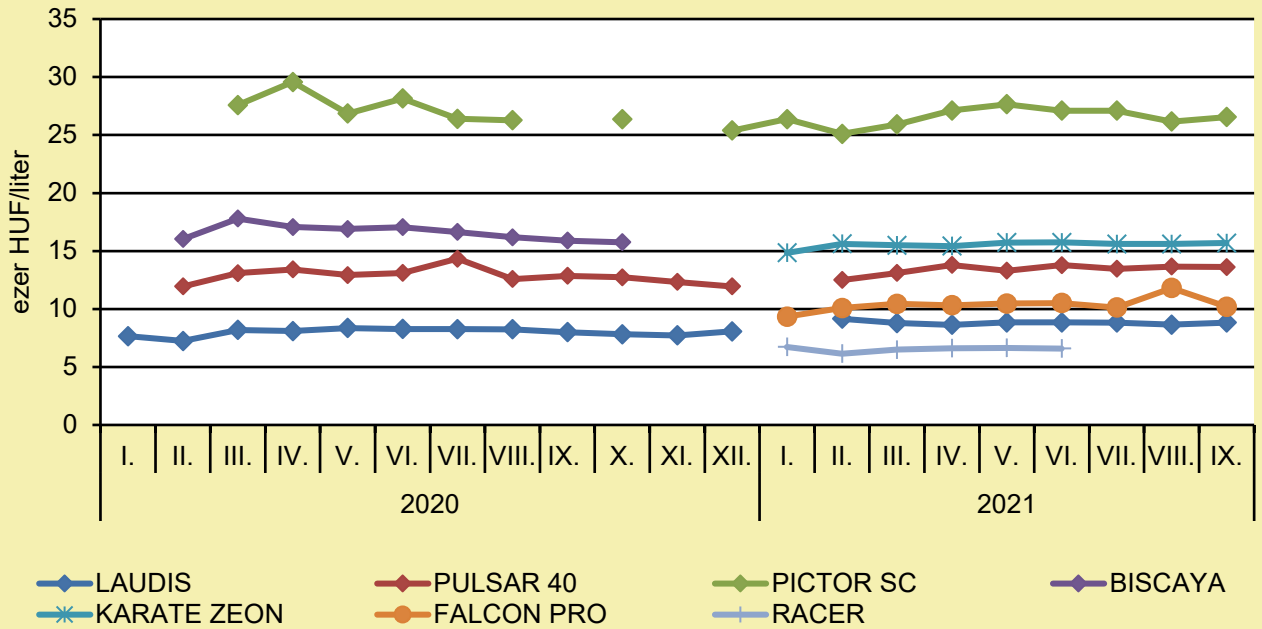
NÖVÉNYVÉDELEM

MEZŐGAZDASÁGI INPUTOK 2021. SZEPTEMBER HAVI FORGALMA

(Agrárstatisztikai Információs Rendszer, ASIR lekérdezhető adatok, 2021. szeptember)

2021 szeptemberében a növényvédő szerek iránti kereslet közel 20 százalékkal esett vissza az egy hónappal korábbihoz mérten. Ezen belül a gombaölők forgalma 25, míg a gyomirtóké 22 százalékkal csökkent. A rovarölők értékesített volumene ezzel szemben 11 százalékkal emelkedett. A tárgyhónapban a megfigyelt gombaölők közül a Caramba Turbo forgalma volt a legnagyobb. A rovarölő kategóriában a Force 1,5 G-ből, míg a gyomirtók közül a Fozát 480-ból adták el a legtöbbet. A második legkeresettebb herbicid pedig a Roundup Mega volt. A megfigyelt növényvédő szerek bővülésével idén szeptemberben a forgalom közel a négyszeresére emelkedett 2020 szeptemberéhez viszonyítva. Az elmúlt év szeptemberében – a megfigyelt termékkör bővülését megelőzően – a legkeresettebb termékek a Force 1,5 G, a Roundup Mega és a Tango Star voltak. A tárgyhavi értékesítési árak egyes termékek esetében nőttek, míg másokéban csökkentek az előző hónaphoz mérten. A legnagyobb áremelkedés a Caramba Turbo esetében történt (+6,1 százalék) az egy hónappal korábbihoz mérten. 2021 elején az év májusáig folyamatosan emelkedett ennek a terméknek az ára, viszont azt a szintet a mostani áremelkedéssel sem érte még el. A Figaro ára csökkent a leginkább (–16,1 százalékkal) a megfigyelt hónapban. A 2020 szeptemberi árakhoz viszonyítva az átlagárak a tárgyhónapban 0,8–16,6 százalékkal emelkedtek.

Egyes növényvédő szerek értékesítési ára ÁFA nélkül

Megjegyzés: A témában friss adatokat előreláthatóan a NAK 47. heti Piaci és Árinformációk kiadványában talál.
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtése

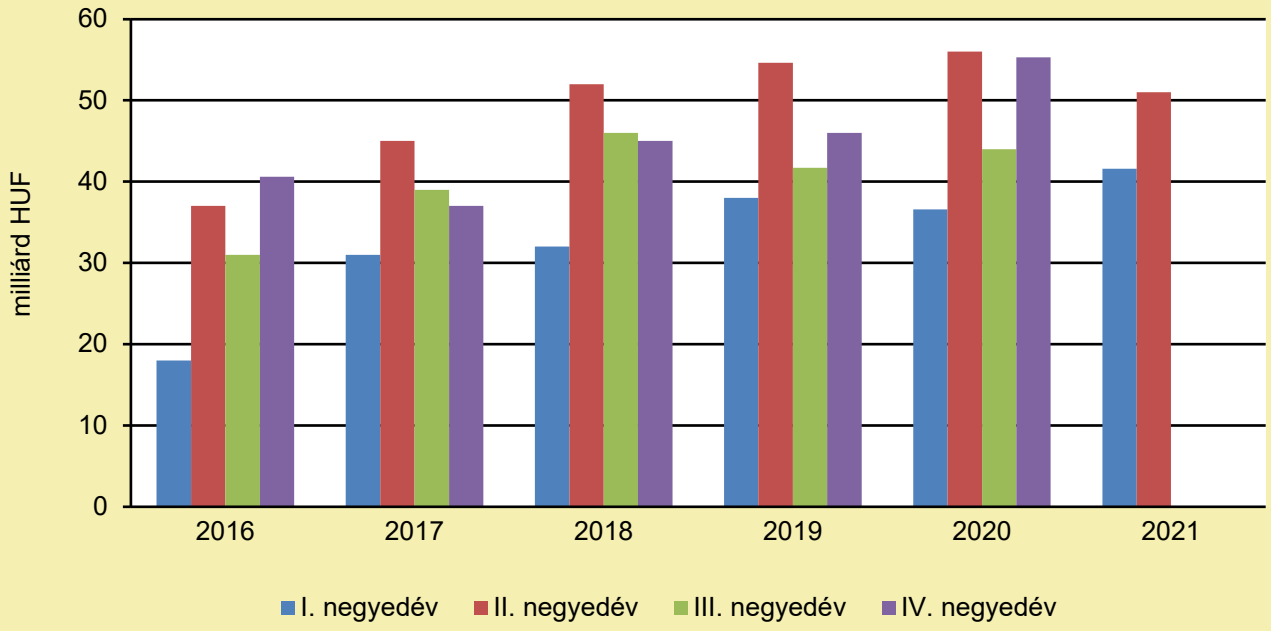
AGROTECHNIKA

A GÉPÉRTÉKESÍTÉS ALAKULÁSA 2021. I–VI. HÓNAPBAN

(AKI Statisztikai jelentések, Mezőgazdasági gépek forgalma, 2021/3. szám)

A magyar gazdálkodók egyre nyitottabbak a technológiai fejlesztésekre és a korszerű technikai eszközök alkalmazására. Az egyéni gazdaságok és a társas vállalkozások 92,4 milliárd forint értékben vásároltak új mezőgazdasági gépeket és eszközöket 2021. I. fél évben, ami 1 százalékkal maradt el az egy évvel korábbi eladásoktól. Ugyanebben az időszakban alkatrészekre 35 milliárd forintot fordítottak, ami 15 százalékos növekedés a bázisidőszakhoz képest. A mezőgazdasági termelők továbbra is az erőgépek beszerzésére fordították a legtöbbet, ami a vizsgált időszakban a mezőgazdasági gépberuházások összértékének 58 százalékát tette ki. A teljes értékesítésen belül a traktorok 35, a gabonakombájnok 13 százalékos arányt képviseltek.

A forgalmazó szervezetek mezőgazdaságigép- és alkatrész-értékesítése mezőgazdasági végfelhasználóknak

Megjegyzés: A témában friss adatokat előreláthatóan a NAK 48. heti Piaci és Árinformációk kiadványában talál.
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály adatgyűjtése alapján

AGROTECHNIKA

CLAAS: NEGYEDSZÁZADA TÖRÖKSZENTMIKLÓSON

(magyarmezogazdasag.hu, november 3.)

„Ha Helmut Claas még köztünk lenne, rendkívül büszke lenne a CLAAS Hungária Kft. eredményeire” – mondta Jan-Hendrik Mohr, a CLAAS Csoport igazgatóságának tagja, a gabona üzletág vezetője a törökszentmiklósi gyár 25 éves jubileumi évének megnyitóján. Az évente átlagosan 5000 darab, 11 vágóasztal-típust gyártó üzem forgalma ugyanis ma már több, mint 47 milliárd forint, és az itt gyártott termékek 95 százaléka exportra kerül. A november 3-án tartott esemény egyben a vállalat „Fit4Future” beruházásának átadása is volt. Utóbbit bemutatva Andreas Szakácsi, a CLAAS Hungária Kft. ügyvezető igazgatója elmondta: a mintegy 1,3 milliárd forintos fejlesztéssel nem a gyár négyzetmétereit növelték, hanem korszerűsítették, észszerűsítették a technológiai és a gyártási folyamatokat, ezáltal javítva a társaság termelékenységét. „Egy olyan komplex rendszer állt össze Törökszentmiklóson, ami példaértékű hazánkban” – mondta az eseményen résztvevő Nagy Ádám, az Innovációs és Technológiai Minisztérium Iparági stratégiákért felelős helyettes államtitkára. Példaértékűnek nevezte az együttműködést abban a tekintetben, hogy a német tudás és precizitás találkozott a magyar munkaerő képzettségével és képességeivel, és hogy a nemzetközi hírű német családi vállalkozás erős magyar bázissal rendelkező, nálunk otthont találó vállalattá is vált. A beruházást Stalmájer Péter létesítménygazdálkodási vezető, Tobias Rinza, F4F projekttanácsadó, Zornánszki Tamás termelésvezető, Urbán Attila SCM-vezető, Andreas Szakácsi ügyvezető, Nagy Ádám helyettes államtitkár, Jan-Hendrik Mohr, a CLAAS igazgatótanácsának tagja, Thomas Böck, a CLAAS konszern vezetőségének elnöke, Markóth Imre, Törökszentmiklós polgármestere és Szenn Gábor ügyvezető adták át. Törökszentmiklóson már 1848-ban volt mezőgazdasági gépgyártás, a 25 éves Lábassy János akkor indította el ekegyártó manufaktúráját. Erről már Markót Imre, a város polgármestere emlékezett meg, aki korábban, főépítészként a CLAAS Hungária számos beruházásának megvalósításában vett részt. Mint elmondta, a vállalat Törökszentmiklós legnagyobb munkáltatója, egyben legaktívabb társadalmi szerepvállalója, számos civil szervezet támogatója. „Bízom abban, hogy mint egykor a 25 éves Lábassy János meg tudta valósítani a terveit, úgy a 25 éves CLAAS Hungária Kft. is a múlt alapjain a jövőt fogja építeni itt Törökszentmiklóson” – zárta gondolatait a polgármester.

MALOM- ÉS SÜTŐIPAR

BRUTÁLIS LISZTÁREMELÉS JÖN. MENNYI LESZ EGY KILÓ KENYÉR?
(civishir.hu, november 3.)

Drasztikus áremelésre készül januárban a malomipar – közölte a Cívishírrel a Hajdú Gabona Zrt. elnök-vezérigazgatója, a Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetségének alelnöke. Lakatos Zoltán a lépést a búza árának brutális drágulásával indokolta, mint mondta: a kenyérgabona tonnája már most meghaladja a 90 ezer forintot, és semmilyen jel nem utal arra, hogy az árnövekedés megtorpanna, esetleg csökkenés következne be. Felidézte, hogy nagyjából egy évvel ezelőtt kezdődött a szántóföldi növények, közte a kukorica és a búza árának emelkedése, amit igazából semmi sem indokolt, hiszen a termés mennyisége és minősége is a korábbi éveknek megfelelően alakult. Lakatos Zoltán szerint egyetlen tényező, azaz egyetlen ország állhat a drágulás mögött: Kína. – Az ázsiai országban korábban a sertésállomány legalább 40 százalékát az afrikai sertéspestis miatt „kivágták”, most viszont elkezdődött az új állományok telepítése, ami ismét hatalmas takarmányigénnyel jár – magyarázta. – Az USA és Kína közötti feszültségek miatt azonban még a Trump-kormány idején megtiltották az amerikai gazdáknak, hogy Kínába exportáljanak gabonaféléket és takarmány-alapanyagokat. A kínaiak így aztán „nekimentek” az európai piacnak, és megvettek szinte mindent, amit csak találtak. Folyamatosan emelkedő búzaár mellett keresleti piac alakult ki, és ennek egyelőre tényleg nem látjuk még a végét.

ÁTADTÁK A MAGYAROK KENYERE PROGRAM ADOMÁNYAIT
(NAK, november 4.)

A Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem program adományozó ünnepségét Martonvásáron, az Agrártudományi Kutatóközpontban rendezték meg 2021. november 4-én. Idén – több mint 8000 határon inneni és túli magyar gazda jóvoltából – mintegy 1100 tonna terményadomány gyűlt össze, ami közel százezer rászorulóhoz kerül. A szervezők képviseletében Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) elnöke kiemelte, hogy a Kárpát-medence teljes gazdatársadalmát megmozgató, Magyar Örökség-díjas program 2021-ben is sikerrel zárult, hiszen a búzaadományok mennyisége meghaladta az 1000 tonnát. Jakab István, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének (MAGOSZ) elnöke a határon túli adományozás jelentőségét emelte ki beszédében, megköszönve a közel 5000 határon túli magyar gazdának az adományát. A diaszpóra magyar közösségei szintén egyre intenzívebben kapcsolódnak be a programba, ami aláhúzza annak fő üzenetét: „Egy kenyéren vagyunk…”

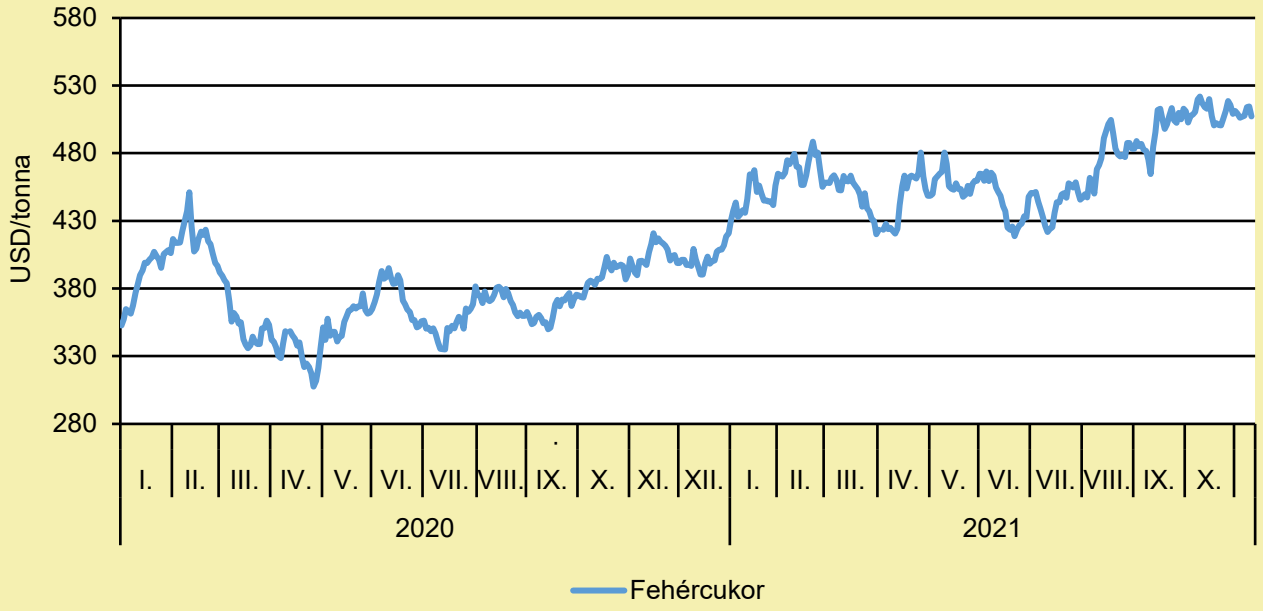
TAKARMÁNYIPAR

A KÖLES MINT SZÁLASTAKARMÁNY
(magyarmezogazdasag.hu, november 5.)

A kölesre legtöbben csupán madáreleségként vagy kásanövényként gondolnak, holott az egész növényből, megfelelő állapotában zölden lekaszálva, nagy tömeget adó, ízletes szálastakarmány, szenázs vagy széna készíthető. A Gabonakutató jelenleg három, különböző termésszínű kölesfajta vetőmagját állítja elő és forgalmazza: GK Alba – fehér, GK Piroska – vörös, Fertődi 2 – sárga (vagy barna). A felsorolt fajták közül legmagasabbra a Fertődi 2 fajta nő, ezért ez utóbbit választották tesztük alanyául. A kísérletben Táplánszentkereszten két különböző időben vetett állományból végeztek próbabetakarítást, nedveshozam-mérést és beltartalmi analízist. Takarmányipari partnerük, a VITAFORT Zrt. végezte a laboratóriumi méréseket. A területre a köles vetése előtt 200 kg/ha pétisót szórtak, majd bedolgozták a talajba. A vetésnorma 45 kg/ha volt. Az első vetésre 2021. május 31-én került sor, a másodikra 2021. július 18-án. Az állományok a vetés után semmilyen más kezelésben nem részesültek. A betakarítást kézi kaszálással végezték, akkor, amikor az állomány a bugáját már kidobta, de a szemek még zöldek voltak. Az első vetés esetében a betakarítás időpontja 2021. augusztus 3-ára, a második vetés esetében 2021. szeptember 6-ára esett. A vetéstől a betakarításig eltelt időszak – a gyors növekedésű növénynek köszönhetően – május végi vetésben alig 2 hónapos, július közepén történő vetésben 2 hónapot el sem érő vegetációs időszakot jelent. Figyelembe véve ezeket az adatokat, olyan szálastakarmánynak termeszthető növényről beszélünk, melynek vethetőségi időintervalluma páratlanul széles, május elejétől augusztus közepéig terjed. Gyorsan „készen” van, biztosítva ezzel az időt a következő kultúra számára szükséges agrotechnikai munkálatokra. Az adatok ismeretében kikérték a VITAFORT Zrt. takarmányozási szakembereinek véleményét. Páble Tamás a köles húshasznú szarvasmarha takarmányozásában való felhasználásáról szólva a laborvizsgálatok eredményei közül kiemelte a jól emészthető rostfrakciók magas arányát és a magas cukortartalmat. Szenázsok esetében utóbbi nemcsak a növény takarmányértékét növeli, hanem nedves tartósítás esetén biztosítja a jó erjedést, ezzel együtt a kívánatos illózsírsav-összetételt a takarmányban. Húshasznú állományok esetében az említett értékek alapján értékes eleme lehet a TMR-nek, aránya természetesen a termelés színvonalához kell, hogy igazodjon. Például magasabb arányban szerepelhet vemhes tehenek takarmányadagjában, kisebb mennyiségben pedig alapjául szolgálhat hízóállatok takarmányának is. A tehenek takarmányozásában való szerepét növeli az a tény is, hogy csekély a valószínűsége fuzárium-fertőzésnek. A laboratóriumi vizsgálatok eredménye alapján a zöld köles eredményesen beilleszthető a növendékek takarmányozási rendszerébe. Főként a 6-22 hónapos korosztály TMR-jének kialakításánál lehet alkalmazni más szilázs vagy szenázs tömegtakarmányok mellett. Mivel a növendékek emésztése lassabb, mint egy nagy tejtermeléssel rendelkező tehéné, több idő marad a rostbontó baktériumok számára a takarmány lebontására, ezáltal a rostból származó energiának itt nagyobb jelentősége van.

CUKORIPAR

A fehércukor legközelebbi határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén (2020–2021)

Forrás: LIFFE

ITALGYÁRTÁS

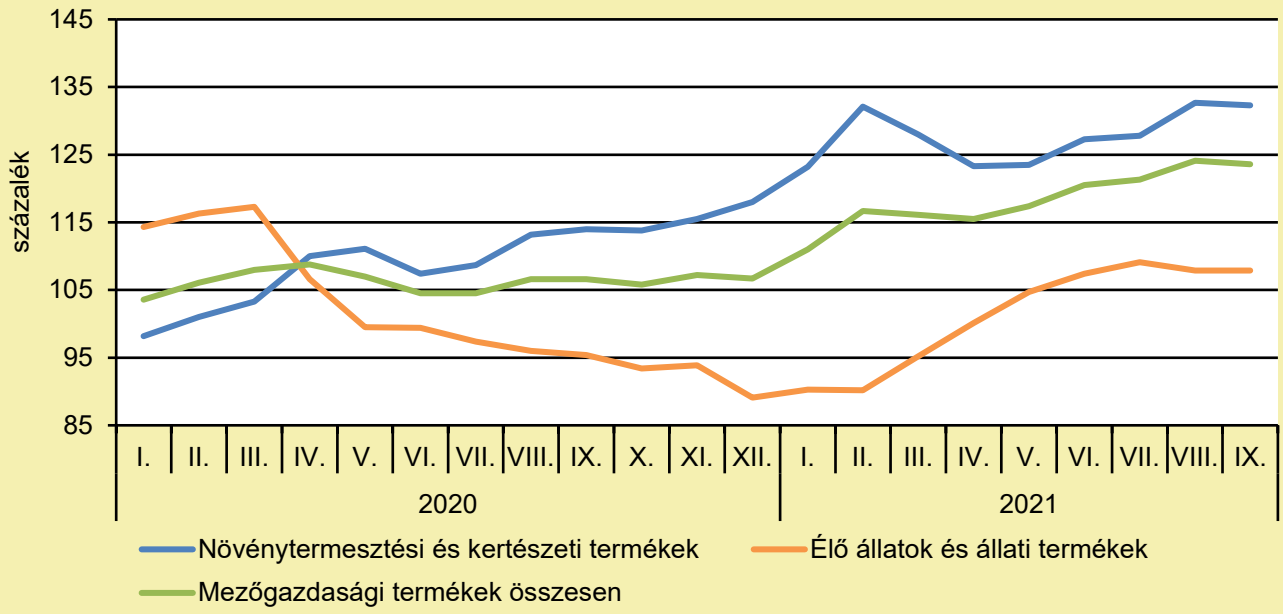
PÖRÖG A HAZAI ÁSVÁNYVÍZPIAC, DE A PANDÉMIA EZT A SZEKTORT SEM KÍMÉLI

(storeinsider.hu, november 4.)

A pandémia sújtotta utóbbi évben világszinten növekedtek az üdítőitalok árai: az ivóleveké a leginkább, 10,46 százalékkal, míg a palackozott vizeké a legkevésbé, 0,46 százalékkal. A szénsavas üdítők átlagosan 7,3 százalékkal, a szénsavmentesek 6,13 százalékkal drágultak. Ilyen mértékű változások mellett nem csoda, ha elsősorban az eleve olcsóbb vizet vásárolják a fogyasztók. Az eladás mennyiségét tekintve a palackozott vizek képzik az alkoholmentes ágazat legnagyobb bázisát, köztük is a szénsavmentes ásványvizek. A Magyar Ásványvíz, Gyümölcsé és Üdítőital Szövetség (MAGYÜSZ) legfrissebb adatai szerint a 2021-es harmadik negyedévben az előző év azonos időszakához képest az ásványvizek forgalma több mint 9 százalékkal növekedett itthon. Az évek alatt az ásványvíz tulajdonképpen mindennapi fogyasztási cikk lett. A teljes évre vetítve a vizek eladott mennyisége várhatóan elérheti az 1200 millió litert. Nehezíti viszont a helyzetet, hogy a növekvő alapanyag- és energiaárak ezt a szektort is befolyásolják, amely gazdasági szempontból tervezhetetlenné teszi a következő évet. „Az elmúlt 14 évben nem volt ilyen fokú változás a piacon, mint most. Minden alapanyag ára növekszik, akár óráról órára, sőt nem egy esetben hiány is van belőlük. Mindez befolyásolja a mi költségeinket is, viszont az áremelés jelenleg kérdéses, hiszen a kereskedőláncok ártartást követelnek. Satu helyzetbe került az egész magyar ásványvízpiac, viszont ezt az ágazat egyik szereplője sem fogja bírni hosszú távon” – mondta Balog Zoltán, a Magyarvíz Kft. kereskedelmi igazgatója. A vásárlók számára az ásványvizeket illetően a kényelem – hogy könnyen nyithatók, visszazárhatók, valamint egyszerűen hordozhatók legyenek – és a fenntarthatóság a két fő szempont jelenleg. Ez utóbbi kritériumra a 100%-ban újrahasznosított alapanyagból készülő, továbbá a 100%-ig papíralapú palackok jelenthetik a megoldást a jövőben. Fő cél a körforgásos gazdaság megvalósítása, ezzel kapcsolatban folyamatos egyeztetések folynak az ágazatban az állammal együtt, azonban a fogyasztók nélkül lehetetlen az átállás, mivel a koncepció egyértelműen megkívánja a szelektív hulladékgyűjtést is. „A betétdíj bevezetése már a küszöbön van Magyarországon, amely a legjobb megoldás jelenleg a körforgásos gazdálkodásra való átállásban. A PET az egyik legjobban újrahasznosítható műanyag, és bár az átállásnak is meglesz az ára, hiszen a rendszer működtetése is várhatóan a gyártói költségekben fog jelentkezni, hosszú távon a fogyasztók és a környezet számára is ez lesz a legelőnyösebb”. A Magyarvíz Kft. jelenleg az egyik legjelentősebb szereplője a hazai ásványvízpiacnak. A vállalat árbevételhez viszonyított eredménye rendkívül jó volt az ágazatban: az értékesítési volumen 2021 első felében + 7 százalékkal volt magasabb, mint 2020 azonos időszakában. Ráadásul míg a teljes piac 16,7 százalékkal, addig a cég zászlóshajó márkája, a Mizse 22,4 százalékkel nőt. Amellett, hogy idén júniusban generálták az eddigi legnagyobb forgalmukat Mizse-termékeikből, 2021 végére mintegy 4 százalékos növekedés várható a 2020-as számokhoz képest. Mindezek mellett az ország első karbonsemleges és egyben az egy literre vetített legkönnyebb palackkal rendelkezik a Mizse Ecogreen termékével. Ami az eladott vizek méretét illeti, a Mizse esetében a másfél literes kiszerelés a legkelendőbb.

AGRÁRÁGAZAT ÁLTALÁBAN

A mezőgazdasági termelői árak alakulása
(előző év azonos időszaka = 100 százalék)

Megjegyzés: A témában a következő friss adatokat a NAK 50. heti Piaci és Árinformációk kiadványában találja.
Forrás: KSH-adatok alapján AKI-szerkesztés

KOMOLY VÁLTOZÁSOK JÖHETNEK A MAGYAR FALVAKBAN: ÍGY NÉZHET KI A VIDÉK 15 ÉV MÚLVA

(agrarszektor.hu, november 5.)

A helyi erőforrásokra építő hazai középvállalatokat kell helyzetbe hoznia a vidékfejlesztésnek – mondta Feldman Zsolt, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért és vidékfejlesztésért felelős államtitkára Budapesten, a Századvég Konjunktúrakutató Zrt. Vidék Konferencia 2021 tanácskozásán. Az államtitkár a Milyen lesz az élhető vidék 15 év múlva? című kerekasztal-beszélgetésen kifejtette: kulcskérdés, hogy a kistérségi központokban a munkaadói-vállalkozói kör létrejöjjön, működni tudjon, illetve talpon maradjon. Az államtitkár hozzátette, hogy a kisebb településekről akár ingázással könnyen elérhetőek ezek a munkahelyek. Jelezte: a Megújuló vidék, megújuló agrárium programban a jól fizető munkahelyek kérdését helyezik a középpontba. Meg kell találni a jól fizető vagy karriert biztosító munkahelyet vidéken. Ebben a több mint 5 dolgozót foglalkoztató középvállalatoknak nagy szerepe van, ahol előrelépési lehetőséget is találnak a munkavállalók. Kiemelte, hogy a következő időszakban minden eddiginél több, 4265 milliárd forint forrás jut vidékfejlesztésre. Alapvető kérdés, hogy ezt hogyan osszák fel, mekkora részét fordítsák a gazdaságfejlesztésre és mekkorát a vidékfejlesztésre.

AGRÁRÁGAZAT ÁLTALÁBAN

MEGEMELT ÖSSZEGGEL PÁLYÁZHATÓK AZ ÖKO ÉS AKG TÁMOGATÁSOK
(magro.hu, november 4.)

Megjelent az Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása című (VP4-11.1.1-11.2.1-21 kódszámú) pályázat, valamint az Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetés című (VP4-10.1.1-21 kódszámú) pályázati felhívás. A támogatási kérelmek benyújtására 2021. október 25. napjától 2021. november 25. napjáig van lehetőség. A felhívás célja a környezet megóvása, a biológiai sokféleség fenntartása és növelése, a természetes önszabályozó folyamatok erősítése, a talaj biológiai állapotának védelme és javítása, a növényvédőszerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése és az élelmiszerbiztonság garantálása. A támogatás célja továbbá a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, illetve az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 40 milliárd forint. A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja. A támogatott kérelmek várható száma 3 ezer darab. A felhívást a Vidékfejlesztési Program keretében az Agrárminisztérium, Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága hirdeti meg az 1248/2016. (V.18.) számú kormányhatározatban szereplő Éves fejlesztési keret alapján. A felhívás az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap felhasználását célzó 4-es vidékfejlesztési prioritáshoz, illetve az abból képzett alábbi fókuszterületi célokhoz kapcsolódik a Vidékfejlesztési Programban rögzített módon:

- 4/A A biodiverzitás visszaállítása és javítása, a természetvédelmi szempontból kiemelt fontosságú, mezőgazdasági műveléshez kapcsolódó kihívások kezelésével.
- 4/B A vízgazdálkodás javítása, a műtrágya- és peszticidhasználat szabályozásának javítását is beleértve.
- 4/C Az ökológiai gazdálkodás hatására többek között a talajállapot javulása is várható.

A felhívás alapjául a Vidékfejlesztési Program M11 – Ökológiai gazdálkodás (29. cikk) című intézkedése szolgál. Az Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, AKG felhívás kódszáma: VP4-10.1.1-21, mely az alábbi célok megvalósításához járul hozzá:

- a vidéki területek fenntartható fejlődése,
- a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával,
- a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kiküszöbölése, megelőzése,
- a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése,
- a biodiverzitás megőrzése,
- a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat, tájgazdálkodás kialakításával,
- az agro-biodiverzitás javítása,
- az állattenyésztés és a növénytermesztés arányainak javítása, a külterjes állattartás ösztönzésével,
- a minőségi élelmiszer-előállítás elősegítése környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével,
- a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelem és alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, megfelelő termelési szerkezet, földhasználat-váltás révén.

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 360 milliárd forint. A felhívás forrását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és Magyarország költségvetése társfinanszírozásban biztosítja. A támogatott kérelmek várható száma 23 ezer darab. A felhívást a Vidékfejlesztési Program keretében az Agrárminisztérium Vidékfejlesztési Programok Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága (EMVA Irányító Hatóság, a továbbiakban: IH) hirdeti meg az 1248/2016. (V. 18.) számú kormányhatározatban szereplő Éves fejlesztési keret alapján. A pályázati felhívás alapjául a Vidékfejlesztési Program 10.1. – agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos kifizetések című alintézkedése (a továbbiakban: alintézkedés) szolgál.

AGRÁRÁGAZAT ÁLTALÁBAN

A CIROK MINDEN RÉSZE HASZNOSÍTHATÓ
(magro.hu/Sorghum ID, november 3.)

A cirok több szempontból is fontos haszonnövény. Számos piaci értékesítési lehetőséget kínál a humán táplálkozás, az állati takarmányozás, a bioenergia és a bioanyagok területén. A cirokszemekből készíthető humán élelmiszer és állati takarmány, illetve a keményítő átalakításával első generációs bioüzemanyag is. A ciroknövény levele szilázs formájában az állati takarmányozásban hasznosítható, valamint kapcsolt energiatermelésre és második generációs bioüzemanyag előállítására használható. A ciroknövény szárában található léből vízoldékony cukrok vonhatók ki, amelyekből közvetlen erjesztéssel első generációs bioüzemanyag állítható elő. A kipréselt szár egyrészt állati takarmányozásra, másrészt pedig kapcsolt energiatermelésre vagy második generációs bioüzemanyag előállítására hasznosítható, de papír vagy trágya is készíthető belőle. A teljes ciroknövény felhasználásával szerves trágya készíthető, illetve metanizálásra is hasznosítható. A ciroknak alacsony a vízigénye, szén-dioxid-megkötő képességének köszönhetően még száraz időjárási körülmények között is hatékonyabb a fotoszintézise, sűrű és mélyre hatoló gyökérzete pedig képessé teszi arra, hogy hatékonyabban tudja felvenni és felhasználni a tápanyagokat a talajból. Alacsony az inputanyag igénye. Mivel jól hasznosítja a talajban található tápanyagokat, a cirok könnyen termeszthető műtrágya nélkül. A betegségekkel és kártevőkkel szembeni jó védekezőképességének köszönhetően alacsony a növényvédőszer igénye. Ezen kívül a vetésforgóban kártevőellenes szerepet játszik, ugyanis a vetésforgóba illesztett cirok megszakítja a kártevők ciklusát. Európában egyre több gazda termeszt cirkot, hiszen a cirokтermesztés egyszerre jelent megoldást a diverzifikálásra és a klímaváltozásból eredő kihívások agronómiai megközelítésére (ne feledjük, a termőföld 85%-a nem öntözött!). A cirokтermesztés mellett szól az az érv is, hogy a cirokgenetikának köszönhetően egyre jobbak a hozamok. A cirok termőterülete fokozatosan növekszik, ami az ellátólánc biztonságát erősíti. 2019-ben immár második egymást követő évben nőtt jelentősen a cirok termőterülete Európában.

GYÓGYNÖVÉNYKERT ÉS -FELDOLGOZÓ ÉPÜL DIÓSJENŐN
(magro.hu/nol.hu, november 3.)

A Nógrád megyei Diósjenő község önkormányzata a gazdasági felzárkóztatási programban elnyert 200 millió forint vissza nem térítendő támogatást a Jenői Strandfürdő egy részének felújítására fordítja. Székely József Ede polgármester elmondta, hogy az összegből az egykori kis büfé épületét és a valamikori öltöző épületét újítják fel, és töltik meg új tartalommal, továbbá a kettő közötti udvarrész is megújul. A gyógynövénykertet a közmunkaprogramban résztvevők gondozzák, akik eddig több ütemben, több ezer zsálya-, izsóp-, kakukkfű- és levendulapalántát telepítettek. A beruházáshoz hozzátartozik még a Bessenyeiné Somorjai Ágnes, a település jótevője után elnevezett fürdőház is. Ahol két darab 8-10 személyes dézsafürdő, egy gőzfürdő, egy a Börzsönyre néző panorámaablakkal felszerelt szauna és egy jakuzzi is helyet kap majd. A Belügyminisztérium támogatásával ehhez kapcsolódóan, közmunkaprogramban hoznak létre gyógynövénykertet egy önkormányzati tulajdonú területen. Az itt termelt növények szárítmányaiból készült főzettel, illetve a növények lepárolt illóolajával tervezik illatosítani, vonzóvá tenni a fürdővizeket. A fürdőházban szeretnének kialakítani egy kis ajándékboltot, azért, hogy az illatos növényi szárítmányokat és az illóolajokat értékesíteni is tudják majd a vendégeknek. A nagyszabású beruházás várhatóan 2022-re készülhet el.

AGRÁRÁGAZAT ÁLTALÁBAN

AZ ŐSTERMELŐI GAZDÁLKODÁS ÚJ MŰKÖDÉSI FORMÁIRÓL JELENT MEG KIADVÁNY

(magro.hu, november 3.)

A családi gazdaságokról szóló törvény, újraszabályozta az őstermelői gazdálkodás formáit. A változások közel 300 ezer őstermelői igazolvánnyal rendelkező személyt, továbbá mintegy 23 ezer családi gazdaságot érintenek. A 2020-as év végén hirdették ki a családi gazdálkodás formáiról és működéséről szóló új törvényt, amely meghatározza az őstermelők családi gazdaságának és a családi mezőgazdasági társaság alapítását, működését, valamint nyilvántartását. A családi gazdaságokról szóló 2020. CXXIII. törvény (a továbbiakban: Csgtv.) jelentős változásokat hozott a 2021-es évre a korábbi mezőgazdasági őstermelői, valamint a családi gazdasági formák esetében, valamint új elemként megjelent a családi mezőgazdasági társaság minősítés (a továbbiakban: CSMT) is. Új lehetőség nyílt a mintegy 42 ezer agrárgazdasághoz köthető gazdasági szervezet számára is, azzal, hogy megteremtődött a CSMT minősítés, amely az agrárgazdasági tevékenységet családi keretek között végző szervezetek számára jelent új lehetőséget és távlatokat. Az őstermelői gazdálkodás újdonságait összefoglaló teljes, 38 oldalas dokumentumot ide kattintva lehet letölteni.

ÉLELMISZERIPAR ÁLTALÁBAN

PAPRIKAMAGTÓL A LÁNGOSOZÓIG: HÉT ÉVE TESZTEL A SZUPERMENTA
(Nébih, november 5.)

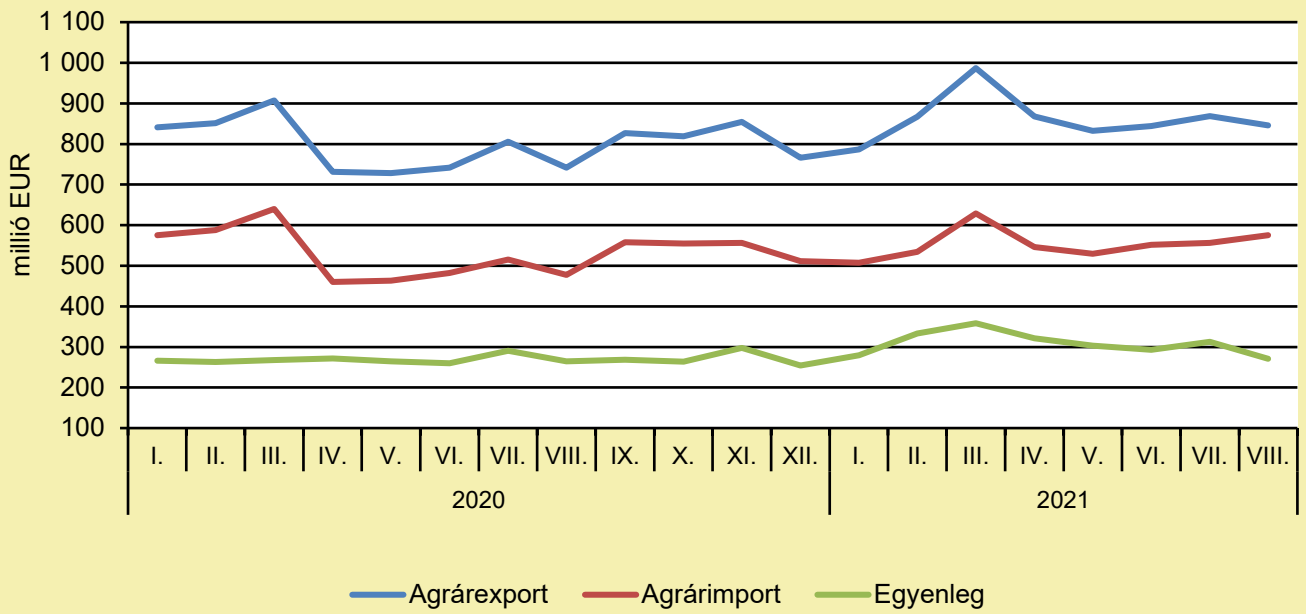
Hét éves lett a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) Szupermenta programja. Az egyedülálló hatósági tesztprogram indulása óta 88 termékkörben csaknem 1900 termék komplex értékelését végezték el a hivatal szakemberei. A rizsek tesztjével indult 2014 novemberében, azóta pedig összesen 88 termékkör komplex vizsgálata zajlott le a Szupermenta programban. A csaknem 1900 terméken mintegy 190 ezer laboratóriumi paraméter vizsgálatát végezték el a szakemberek. Elsősorban élelmiszerek kerültek a „mikroszkóp alá", azonban – hűen a termőföldtől az asztalig szlogenhez – a tesztalanyok sora a vetőmagoktól, tápoldatoktól az állatgyógyászati termékeken át színes és széles skálán mozgott. A kedveltségi kóstolásokon több mint 1760 szakértő és laikus értékelte egy-egy kategória termékeit. A 2015 novemberében bevezetett Szupermenta emblémát 2021 októberéig 63 alkalommal igényelték a gyártók, forgalmazók. A program egyik fontos célja a szemléletformálás az élelmiszer-minőség kérdéskörének előtérbe helyezésével. Napjainkban ugyanis még inkább teret nyer az átgondolt és körültekintő vásárlás. Ebben nyújtanak segítséget a Szupermenta tesztek, a termékek minőségével és az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos információk megosztásával. További információk és érdekességek elérhetők a Nébih Szupermenta terméktesztoldalán ami itt érhető el.

ÉLELMISZER-KERESKEDELEM

ÉLELMISZER-KÜLKERESKEDELEM
(KSH-adatok alapján AKI-szerkesztés, november)

A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek exportértéke 14,1, importértéke 20,5 százalékkal nőtt, az egyenleg pedig 2,5 százalékkal bővült 2021 augusztusában az előző év hasonló időszakához képest. A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitelének értéke 846 millió eurót, behozatalának értéke 575 millió eurót tett ki, az agrár-külkereskedelem aktívuma 271 millió euró volt 2021 nyolcadik hónapjában, azaz 7 millió euróval több, mint egy évvel ezelőtt.

Az agrár-külkereskedelem havonkénti alakulása

Megjegyzés: A témában a következő friss adatokat a NAK 48. heti Piaci és Árinformációk kiadványában találja.
Forrás: KSH-adatok alapján AKI-szerkesztés

ÉLELMISZER-KERESKEDELEM

ÉVTIZEDES CSÚCSON A VILÁGPIACI ÉLELMISZERÁRAK
(agronaplo.hu, november 4.)

Új magasságokban a világpiaci árbarométer, miután 2011 júliusa óta nem látott szintet regisztráltak az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) szakértői. A FAO élelmiszerár-index, ami egy nemzetközi élelmiszerkosár havi árváltozását követi, szeptember óta 3,9%-kal nőtt, folytatva három hónapja tartó menetelését. A gabonaárak összesített mutatója 3,2%-kal erősödött a hónapban, ezen belül is a búza ára 5%-kal, miután a legnagyobb exportországok, mint Kanada, Oroszország és az Amerikai Egyesült Államok, kisebb kibocsátása beszűkítette a kínálatot. Az összes fontosabb gabonafajta drágult az elmúlt hónapban. A növényi olajok 9,6%-os októberi áremelkedésükkel történelmi rekordot döntöttek. A hirtelen drágulás a pálma-, szója-, napraforgó- és repceolaj iránti megnövekedett kereslettel magyarázható. A pálmaolaj ára már a negyedik egymást követő hónapja nőtt, javarészt a munkaerőhiány okozta alacsony malajziai kibocsátás miatt. Szeptemberhez képest 2,6%-ot emelkedett a tejtermékek árindexe részben a vaj, a sovány és teljes tejpor iránti kereslet felélénkülése miatt. Mindeközben a sajt ára lényegében változatlan maradt – a kereslet és kínálat lényegében kiegyenlítették egymást.

AZ AUCHAN ROVARALAPÚ TERMÉKEK FORGALMAZÁSÁBA KEZD
(magyarmezogazdasag.hu, november 5.)

Az Auchan Portugal bevezeti üzleteiben a rovarok felhasználásával készült élelmiszereket tartalmazó Portugal Bugs termékcsaládot. A rostokban, ásványi anyagokban, vitaminokban és esszenciális zsírsavakban gazdag rovarok kiváló fehérjeforrásnak bizonyulnak, amelyek más állati fehérjeforrásokkal összehasonlítva azzal az előnnyel járnak, hogy kisebb a környezetterhelésük, mivel kisebb a vízlábnyomuk és alacsonyabb az üvegházhatású gázok kibocsátása is. A csökkentett takarmányfogyasztás továbbá azt is eredményezi, hogy kevésbé függenek a termőföldektől. A rovarokat ellenőrzött hőmérsékleti és páratartalmi körülmények között nevelik, és korpa alapú takarmánnyal etetik. Az élelmiszeripar melléktermékei, például sörélesztő vagy gabonahulladék, is felhasználható az etetésükhöz. Tavaly júniusban a portugál Élelmiszerügyi és Állategészségügyi Főigazgatóság (DGAV) az új élelmiszerekről szóló európai rendelet értelmében hét rovarfaj, köztük két tücsökfaj, két lárvafaj, két sáskafaj és egy bogárfaj forgalmazását engedélyezte élelmiszertermelés céljából.

EGYRE TÖBB MAGYAR VESZ ILYEN ÉLELMISZEREKET: AKKOR IS EZT VÁLASZTJÁK, HA DRÁGÁBB
(agrarszektor.hu/MTI, november 8.)

A magyar vásárlók többsége előnyben részesíti a környezetbarát termékeket, főképp a fiataloknál fontos szempont a fenntarthatóság - közölte a Reacty Digital Kft. A kereskedelmi szolgáltató felmérése alapján a megkérdezettek 56 százaléka hajlandó a tartósabb terméket választani akkor is, ha drágább. Csaknem ugyanennyi, 54 százalék mondta, hogy az élet minden területén törekszik a környezettudatosságra. Hozzátették ugyanakkor, hogy mindössze 12 százalék mond le a vásárlásról, ha nem tartja a kiszemelt árut környezetbarátnak. A 30 év alatti felnőttek körében valamivel magasabb, 22 százalék az arányuk. Visszatartó erő lehet, ha nincs elég információjuk a termékről, vagy túl messziről érkezne - írták. Az adatok alapján úgy vélik, hogy az internetes áruházaknak is figyelembe kell venniük a fiatalok elvárását. Javasolják többek között a környezettudatos csomagolást és szállítást, de azt is, hogy ezt a felületeiken is hirdessék, mert a vásárlók többsége értékelni fogja. A Reacty Digital Kft. felmérése 500 felnőtt bevonásával készült 2021. augusztus 23. és szeptember 14. között. A vizsgálat nem, életkor és régió szerint reprezentatív.

Felelős kiadó:

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
H-1115 Budapest, Bartók Béla út 105–113.
Telefon: +36 80 900 365 (zöld szám)
www.nak.hu
piac@nak.hu

A kiadványt összeállítja és szerkeszti:

Agrárközgazdasági
Intézet

Agrárközgazdasági Intézet
H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 1) 217-1011
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu